

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNI

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Mac OS X. Wydanie drugie

Autor: David Pogue

Tłumaczenie: Marcin Jędrusiak

ISBN: 83-7361-079-0

Tytuł oryginału: [Mac OS X: The Missing Manual](#)

Format: B5, stron: 784

Mac OS X nie jest już dla użytkowników „jabłuszek” nowością. Pojawiła się nawet jego kolejna wersja. Jak twierdzi Apple, w Mac OS-ie X 10.2 zadebiutowało 150 nowych funkcji. Oznacza to, że system ten, znany pod nazwą Jaguar, to całkowicie odmienione środowisko pracy. Mac OS X jest jeszcze szybszy, jeszcze potężniejszy i jeszcze łatwiejszy w obsłudze.

Do płyty instalacyjnej w dalszym ciągu nie jest jednak dołączany żaden podręcznik. Lukę tę znakomicie wypełnia książka „Mac OS X. Wydanie drugie”, której pierwsze wydanie stało się bestsellerem roku 2002 w USA – w ciągu pierwszych miesięcy sprzedano ponad 100 tysięcy egzemplarzy. David Pogue przygotował teraz nową wersję tego podręcznika dla wszystkich użytkowników Jaguara.

Omawiane tematy to między innymi:

- Rozpoczynanie pracy w Mac OS-ie X. Pierwsze rozdziały omawiają Dok, paski narzędzi Findera oraz nową strukturę plików.
- Nowe technologie, które zadebiutowały w Jaguarze. System jest teraz ściśle powiązany z Internetem (Sherlock 3, iCal, iSync, usługi .Mac, wbudowana zapora sieciowa i udostępnianie łącza) oraz bezproblemowo obsługuje różnego rodzaju sieci (Rendezvous, prywatne sieci wirtualne VPN i sieci Windows). Nie zapomniano także o rozrywce (programy iTunes 3, DVD Player, Inkwell i iChat).
- Podstawy Uniksa, na którym oparto cały Mac OS X. Wykonując kilka kliknięć myszą możesz uzyskać dostęp do Terminala z tajemniczym wierszem poleceń.
- Prosta przesiadka z innych systemów operacyjnych. Dwa rozdziały książki zostały przygotowane specjalnie dla dotychczasowych użytkowników Mac OS-a 9 oraz uchodźców ze świata Windows.

Książka „Mac OS X. Wydanie drugie” jest napisana lekkim i dowcipnym językiem, dzięki czemu poznawanie nowego systemu operacyjnego Apple’a będzie ogromną przyjemnością.

David Pogue jest felietonistą dziennika "New York Times" i twórcą serii książek „Missing Manuals”, cieszących się ogromnym powodzeniem wśród użytkowników Macintosha.

Wydawnictwo Helion
ul. Chopina 6
44-100 Gliwice
tel. (32)230-98-63
e-mail: helion@helion.pl

Spis treści

<i>O Autorach</i>	9
<i>Od Recenzentów</i>	11
<i>Wprowadzenie</i>	13
<i>Część I Biurko w Mac OS-ie X</i>	27
<i>Rozdział 1. Teczki i okna</i>	29
Rozpoczęcie pracy w systemie Mac OS X	29
Praca z oknami	33
Trzy widoki okien	44
Widok znaczków	46
Widok listy	52
Widok kolumn	59
Wylogowanie się i wyłączenie komputera	63
System pomocy w Mac OS-ie X	66
<i>Rozdział 2. Organizacja plików</i>	69
Struktura katalogów w Mac OS-ie X	69
Nazwy ikon	74
Zaznaczanie ikon	76
Przenoszenie i kopiowanie plików	79
Aliasy	85
Ulubione	88
Kosz na śmieci	89
Informacje o pliku	92
Wyszukiwanie plików — pasek wyszukiwania	95
Wyszukiwanie plików — program Find	99

Rozdział 3. Dok, biurko i paski narzędzi.....	109
Dok.....	109
Konfiguracja Doka.....	110
Praca z Dokiem	115
Pasek narzędzi Findera	119
Projektowanie własnego biurka	126
Menulet — brakujący podręcznik.....	128
 Część II Aplikacje w Mac OS-ie X.....	131
 Rozdział 4. Programy i dokumenty	133
Uruchamianie programów w Mac OS-ie X.....	133
Obsługa programów poprzez Dok	138
W jaki sposób dokumenty odnajdują swoich rodziców?.....	144
Sterowanie menu przy użyciu klawiatury	149
Okna dialogowe Save (Zachowaj) i Open (Otwórz)	153
Trzy typy programów: Cocoa, Carbon i Classic	159
Zalety technologii Cocoa.....	161
Instalacja programów w Mac OS-ie X.....	168
 Rozdział 5. Powrót do Mac OS-a 9.....	173
Dwie drogi do Mac OS-a 9	173
Classic — OS 9 wewnątrz Mac OS-a X.....	175
Restart w systemie Mac OS 9	187
Cztery sposoby na szybką zmianę systemu.....	189
 Rozdział 6. Przenoszenie danych	195
Przenoszenie danych między dokumentami.....	195
Wymiana danych z innymi Macintoshami	199
Wymiana danych z komputerami z Windows	204
 Rozdział 7. Wprowadzenie do AppleScriptu	209
Uruchamianie gotowych skryptów AppleScript.....	209
Tworzenie własnych skryptów AppleScript.....	216
Nagrywanie skryptów w trybie obserwacji.....	221
Zapisywanie skryptu	226
Samodzielne tworzenie skryptów	228
Dodatkowe źródła informacji.....	236

Część III Komponenty Mac OS-a X239**Rozdział 8. Preferencje systemowe 241**

Okno System Preferences.....	241
Accounts (Konta).....	243
CDs & DVDs (Dyski CD i DVD).....	243
Classic	244
ColorSync	244
Date & Time (Data i czas)	245
Desktop (Biuurko).....	247
Displays (Monitory)	251
Dock (Dok).....	254
Energy Saver (Oszczędny komputer)	254
General (Ogólne).....	258
International (Międzynarodowe)	259
Internet.....	264
Keyboard (Klawiatura).....	265
Login Items (Rzeczy logowania)	265
Mouse (Mysz)	265
My Account (Moje konto)	267
Network (Sieć).....	267
QuickTime.....	267
Screen Effects (Efekty ekranowe)	268
Sharing (Wspólne).....	271
Software Update	271
Sound (Dźwięk).....	272
Speech (Mowa).....	274
Startup Disk (Dysk startowy)	274
Universal Access (Uniwersalny dostęp)	274

Rozdział 9. Darmowe programy 279

Darmowe programy w Mac OS-ie X.....	279
Przybornik Mac OS-a X.....	308

Rozdział 10. Płyty CD, DVD i iTunes 333

Macintosh a dyski i dyskietki.....	333
Nagrywanie płyt CD i DVD.....	339
iTunes 3 — szafa grająca CD i MP3	342
Odtwarzanie filmów DVD	351

Część IV Technologie w Mac OS-ie X.....	357
Rozdział 11. Jeden Mac, wielu użytkowników	359
Konta użytkowników — wprowadzenie	360
Tworzenie kont użytkowników	361
Konfiguracja procesu logowania i wylogowywania	368
Logowanie do systemu	373
Uproszczony Finder i inne ograniczenia	378
Wylogowywanie się	382
Konto użytkownika root	382
Rozdział 12. Obsługa sieci	385
Tworzenie sieci	386
Współdzielenie plików	388
Łączenie się z komputerami Windows	405
Zarządzanie grupami	412
Łączenie się z Macintoshem poprzez Internet	415
Pęk kluczy i hasła	415
Rozdział 13. Grafika, czcionki i drukowanie	421
Obsługa drukarek	421
Drukowanie	424
Zarządzanie wydrukami	429
Udostępnianie drukarki	431
Pliki PDF	432
Czcionki w Mac OS-ie X	434
Wyglądanie czcionek na ekranie	440
ColorSync	441
Obsługa grafiki w Mac OS-ie X	443
Skróty klawiaturowe do tworzenia zrzutów ekranowych	445
Rozdział 14. Dźwięk, filmy, mowa i rozpoznawanie pisma	447
Odtwarzanie dźwięków	447
Nagrywanie dźwięku	450
Filmy QuickTime	453
Rozpoznawanie mowy	464
Macintosh zaczyna mówić	473
Inkwell — rozpoznawanie pisma	478

Rozdział 15. Terminal — brama do Uniksa.....	485
Terminal.....	488
Nawigacja w Uniksie.....	490
Praca z plikami i katalogami.....	499
System pomocy w Uniksie.....	505
Preferencje Terminała.....	506
Sztuczki i porady.....	511
Rozdział 16. Zabawa z Uniksem	513
Przenoszenie zablokowanych plików i katalogów	513
Włączenie konta użytkownika root.....	525
Osiem narzędzi przydatnych w Uniksie	526
Narzędzia dodatkowe.....	529
Łączenie poleceń	535
Rozdział 17. Włamywanie się do Mac OS-a X.....	539
Narzędzie podstawowe — TinkerTool.....	539
Zmiana skrótów klawiaturowych	541
Modyfikacja grafiki w Mac OS-ie X	542
Zmiana ikony teczki domowej.....	546
Zmiana ikon w Finderze	547
Modyfikacja poleceń menu	547
Część V Mac OS X w Internecie	551
Rozdział 18. Dostęp do Internetu, firewall i konto .Mac.....	553
Dobra wiadomość	553
Łączenie się poprzez modem.....	554
Połączenia szerokopasmowe.....	558
Bezprzewodowa sieć AirPort.....	560
Systemowy firewall.....	561
Przełączanie połączeń.....	564
Multihoming.....	565
Udostępnianie połączenia internetowego	567
Usługi .Mac	571
Pliki z adresami internetowymi.....	579

Rozdział 19. Mail i Address Book	581
Konfiguracja programu Mail.....	581
Sprawdzanie poczty.....	582
Tworzenie wiadomości.....	585
Czytanie wiadomości.....	592
Filtr antyspamowy	605
Książka adresowa Address Book.....	606
Rozdział 20. Sherlock 3, iChat i iCal	617
Sherlock 3	617
iChat	625
iCal oraz iSync.....	638
Rozdział 21. SSH, FTP, VPN i udostępnianie witryn.....	655
Udostępnianie witryn (Web Sharing).....	655
FTP	663
Zdalne łączenie się z Macintoshem.....	664
Zdalny dostęp poprzez SSH	665
Wirtualne sieci prywatne	669
Dodatki	673
Dodatek A Instalacja Mac OS-a X 10.2	675
Dodatek B Rozwiązywanie problemów	685
Dodatek C Krótki przewodnik dla użytkowników Macintoshy.....	703
Dodatek D Krótki przewodnik dla użytkowników Windows.....	725
Dodatek E Dodatkowe informacje.....	743
Dodatek F Skróty klawiaturowe Mac OS-a X.....	747
Dodatek G Polskie litery w Mac OS-ie X.....	751
Skorowidz	755

8

Preferencje systemowe

Centrum konfiguracji Macintosha stanowi program System Preferences — nowoczesny następca Panelu sterowania Windows i tablic kontrolnych w starszych wersjach Mac OS-a. Niektóre panele preferencji systemowych są wyjątkowo ważne, gdyż decydują, na przykład, o sposobie połączenia z Internetem, podczas gdy inne służą jedynie do zmiany interfejsu systemu. Ten rozdział przedstawia szczegółowo wszystkie panele preferencji systemowych.

Tylko administrator systemu (porównaj rozdział 11.) może zmieniać ustawienia dotyczące wszystkich użytkowników określonego komputera. Są to, na przykład, ustawienia paneli *Internet* i *Energy Saver* (*Oszczędny komputer*).

Mały znaczek kłódki w lewym dolnym rogu panelu (zobacz rysunek 8.11) ostrzega użytkowników, że zmiany ustawień w tym oknie może dokonać jedynie administrator, który musi wprowadzić swoją nazwę i hasło.

Okno System Preferences

Program System Preferences można uruchomić, wybierając odpowiednie polecenie z menu , klikając jego ikonę w Doku lub klikając dwukrotnie jego ikonę w teczce *Applications*. Po chwili pojawi się okno programu zawierające ikony pogrupowane według funkcji: *Personal* (*Osobiste*), *Hardware* (*Sprzęt*) itd.

W systemie OS X 10.2 możliwe jest wyświetlenie wszystkich ikon w porządku alfabetycznym, co pokazano na dole rysunku 8.1. Pozwala to na szybkie odnalezienie panelu, którego nazwa jest znana (nie patrząc na ekran, powiedzmy szybko, w której grupie znajduje się ikona *Date & Time*?). Poszczególne panele preferencji systemowych zostaną przedstawione w tym rozdziale również w kolejności alfabetycznej.

Rysunek 8.1. Na górze: należy kliknąć przycisk w prawym górnym rogu, aby ukryć pasek narzędzi. Można także zmodyfikować zawartość tego paska, przeciągając na niego ikony najczęściej otwieranych paneli. Na dole: w Jaguarze można wyświetlić wszystkie ikony w porządku alfabetycznym. Aby to zrobić, należy wybrać z menu polecenie *View: Show All Alphabetically* (Widok: Pokaż alfabetycznie). W ten sposób nie tylko oszczędza się trochę miejsca, ale i ułatwia sobie odnalezienieżądanego panelu, gdyż ukryto kategorie preferencji

Kliknięcie wybranej ikony powoduje wyświetlenie powiązanego panelu w głównym oknie System Preferences oraz ukrycie pozostałych ikon. Istnieje kilka sposobów ponownego wyświetlenia wszystkich ikon:

- *Szybko*: klikając ikonę *Show All* (Pokaż wszystkie) w lewym górnym rogu okna lub przy użyciu skrótu $\mathcal{H}$ -L. Teraz można przejść do innego panelu.
- *Szybciej*: wybierając nazwę nowego panelu w menu *Widok* (Widok).
- *Najszybciej*: klikając ikonę szukanego panelu na pasku narzędzi. Należy umieścić tam wszystkie często odwiedzane panele (zobacz rysunek 8.1).

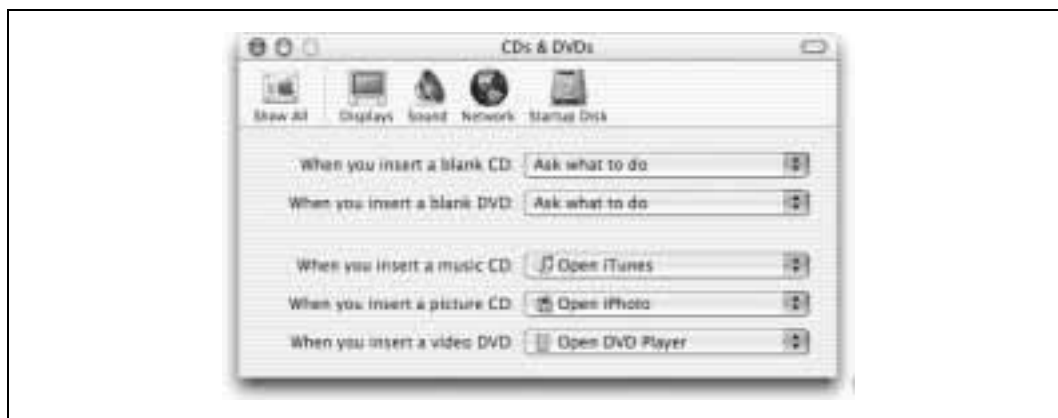
Kolejność ikon w pasku narzędzi można zmienić, przeciągając je w lewo lub w prawo. Aby usunąć ikonę, należy wyciągnąć ją z paska. Można także ukryć pasek narzędzi, klikając owalny przycisk w prawym górnym rogu okna. Od tego momentu zmiana aktywnego panelu odbywa się poprzez menu *Edit* (Widok).

Accounts (Konta)

W tym panelu umieszczono listę wszystkich użytkowników, którzy mogą zalogować się na danym Macu. Panel *Accounts (Konta)* służy do zmiany nazwy użytkownika, obrazków startowych oraz uprawnień dostępu do różnych funkcji systemu. Wszystkie te opcje zostaną opisane w rozdziale 11.

CDs & DVDs (Dyski CD i DVD)

Ten przydatny panel (zobacz rysunek 8.2) jest nowością w Mac OS-ie X 10.2 i służy do wybrania operacji wykonywanych przez komputer po włożeniu do napędu płyty CD lub DVD. Włożenie płyty muzycznej spowoduje, na przykład, uruchomienie programu iTunes (zobacz rozdział 10.) w celu odtworzenia kolejnych utworów lub przekształcenia ich do postaci plików MP3. Program iPhoto może uruchamiać się automatycznie po wykryciu płyty zawierającej zdjęcia (na przykład Kodak Photo CD). Umieszczenie w napędzie filmu DVD będzie związane z uruchomieniem aplikacji DVD Player.

Rysunek 8.2. W panelu *CDs & DVDs (Dyski CD i DVD)* można wybrać czynność wykonywaną przez komputer po włożeniu do napędu różnego rodzaju płyt CD

Dla każdego rodzaju dysku (czysta płyta CD lub DVD, muzyczna płyta CD, płyta ze zdjęciami lub film DVD) dostępna jest odrębna rozwijana lista z następującymi opcjami:

- *Ask what to do (Zapytaj co zrobić)*. Po włożeniu czystej płyty pojawi się okno dialogowe pytające użytkownika o chęć nagrania na płytę własnych danych.
- *Open iDVD, iTunes, iPhoto, DVD Player (Otwórz iDVD, iTunes, iPhoto, DVD Player)*. Po włożeniu dysku komputer może automatycznie uruchomić wybraną aplikację. Jeśli używamy innego programu do odtwarzania plików MP3 niż iTunes, możemy wybrać opcję *Open other application (Otwórz inny program)*.

- *Run script (Uruchom skrypt)*. Ta opcja pozwoli na wykazanie się własnymi umiejętnościami tym wszystkim, którym spodobało się pisanie skryptów AppleScript (zobacz rozdział 7). Można, na przykład, napisać skrypt, który po włożeniu czystej płyty CD automatycznie skopiuje na nią teczkę domową.
- *Ignore (Ignoruj)*. Komputer nie wykona żadnej operacji po włożeniu dysku.

Classic

Dzięki środowisku Classic w Mac OS-ie X można uruchamiać programy napisane dla starszych wersji systemów. Panel *Classic* służy do uruchamiania, zatrzymywania i restartowania tego środowiska (zobacz rozdział 5.).

ColorSync

Ten panel preferencji stanowi część większego zestawu oprogramowania, którego głównym zadaniem jest zapewnienie wierności kolorów zeskanowanych rysunków lub cyfrowych zdjęć. ColorSync jest odpowiedzialny za wszystkie operacje wykonywane na takich materiałach — od skanowania poprzez wyświetlanie na monitorze aż po drukowanie. Szczegółowy opis tej technologii znajduje się w rozdziale 13.

Preferencje systemowe — kulisy działania

Cały program System Preferences stanowi po prostu zbiór graficznych nakładek pozwalających zmieniać ustawienia Uniksa. Jeśli Czytelnik zna dobrze ten system operacyjny, może całkowicie pominąć preferencje systemowe. Polecenie `defaults` pozwala na dokonanie zmian wszystkich opisanych w tym rozdziale ustawień bezpośrednio w oknie Terminala.

Poszczególne panele preferencji są pakietami znajdującymi się w różnych folderach teczki *Library*. Podstawowe panele systemowe można odnaleźć w teczce *System: Library: PreferencePanes*. Mac OS X sprawdza także obecność teczki *Network: Library: PreferencePanes*. Jeśli taki folder istnieje, to niektóre znajdujące się w nim pliki są wyświetlane w oknie *System Preferences*.

Program System Preferences można rozszerzyć o dodatkowe moduły umieszczone w teczce *Home: Library: PreferencePanes*. Administrator komputera może utworzyć folder *PreferencePanes* w głównej teczce *Library*, dzięki czemu wszyscy użytkownicy danego Maca (zobacz rozdział 11.) uzyskają dostęp do nowych paneli preferencji. Przykładem dodatkowego panelu ustawień jest program TinkerTool 2, który został opisany szczegółowo w rozdziale 17.

Wszystkie nowe panele pojawiają się w oknie *System Preferences* w nowej kategorii o nazwie *Other (Inne)*. Dzięki tej opcji każdy użytkownik Maca może dysponować innym zestawem paneli preferencji.

Date & Time (Data i czas)

Kwestia precyzyjnego odmierzenia czasu odgrywa dla użytkownika ogromną rolę. Wszystkie utworzone i zapisywane pliki są oznaczane znacznikiem czasowym. Również e-maile wysyłane i odbierane przez Maca zawsze zawierają informacje o dacie i godzinie. Panel *Date & Time (Data i czas)* służy do ustawiania wbudowanego zegara komputera.

Zakładka Date & Time (Data i czas)

Aby zmienić miesiąc i rok, należy kliknąć małe strzałki znajdujące się w sekcji *Today's Date (Dzisiejsza data)* po obu stronach nazwy miesiąca i roku. Teraz można wybrać dzień miesiąca, klikając odpowiednią datę w widoku kalendarza. Nie wolno zapomnieć o kliknięciu przycisku *Save (Zachowaj)*!

Jeśli włączona została opisana poniżej opcja *Network Time (Czas sieciowy)*, nie będzie trzeba ustawiać daty, godziny ani strefy czasowej.

Aby ustawić zegar, należy kliknąć jedną z liczb w polu czasu w sekcji *Current Time (Bieżący czas)*. Teraz można zmienić aktualną godzinę, minuty lub sekundy, wprowadzając odpowiednie wartości lub klikając miniaturowe strzałki. Aby przejść do kolejnej pozycji w polu czasu, trzeba wcisnąć klawisz *Tab*. Bieżący czas można także ustawić, przeciągając odpowiednie wskazówki zegara analogowego. Po dokonaniu wszystkich zmian należy kliknąć przycisk *Save (Zachowaj)*. Jeśli ustawiony został błędny czas, można przywrócić poprzednie ustawienia, klikając przycisk *Revert (Przywróć)*.

Darmowe narzędzie do obliczania stref czasowych

Zakładka *Time Zone (Strefa czasowa)* w panelu *Date & Time (Data i czas)* może być wykorzystana do dokładnego obliczenia różnicy czasowej między dwoma dowolnymi punktami na Ziemi. Aby użyć tej funkcji, należy włączyć zegar w pasku menu i ustawić opcję *View as Text (Pokaż jako tekst)*. Trzeba się także upewnić, że ustawiono właściwą strefę czasową.

Aby obliczyć różnicę czasową, należy otworzyć zakładkę *Time Zone (Strefa czasowa)*, zapamiętać aktualną godzinę, a następnie przesunąć wskaźnik na inną część świata. W czasie przesuwania można zaobserwować zmianę godziny wyświetlanej przez zegar. Jest to spowodowane przejściem do kolejnych stref czasowych. Porównując początkową godzinę oraz czas wyświetlony po przejściu do wybranej strefy, można z łatwością ustalić różnicę czasową między dwoma dowolnymi punktami.

Zegar na pasku menu może wyświetlać czas w formacie 12- lub 24-godzinny (na przykład godzinę 5:30 PM lub 17:30). Aby zmienić to ustawienie, należy przejść do zakładki i włączyć lub wyłączyć opcję *Use the 24-hr. clock* (Użyj formatu 24-godzinnego).

Należy jednak zauważyć, że ta opcja wpływa jedynie na zegar na pasku menu, a nie na wszystkie inne daty (takie jak daty modyfikacji plików w widoku listy). Aby zmienić to ustawienie, trzeba przejść do panelu International (Międzynarodowe) znajdującego się w preferencjach systemowych i wybrać zakładkę Time (Czas). Tutaj dostępne są opcje *24-Hour clock* (Zegar 24-godzinny) i *12-Hour clock* (Zegar 12-godzinny).

Zakładka Time Zone (Strefa czasowa)

Ustawienie właściwej strefy czasowej odgrywa dla komputera ogromną rolę. Jeśli nie zostanie to wykonane, to wszystkie wysyłane e-maile i dokumenty będą oznaczone niewłaściwą datą i godziną. System nie będzie mógł ustalić, które pliki są nowsze, a które starsze. Sposób wyboru strefy czasowej na mapie pokazano na rysunku 8.3.

Rysunek 8.3. Ustawienie strefy czasowej wymaga wykonania dwóch kroków. Należy przejść do zakładki Time Zone (Strefa czasowa) i kliknąć właściwy region na mapie świata, a następnie użyć rozwijanej listy, aby wybrać Polskę

Zakładka Network Time (Czas sieciowy)

Po włączeniu opcji serwera czasu komputer będzie automatycznie ustawiał zegar systemowy według informacji uzyskanych z bardzo dokładnego zegara atomowego. Należy włączyć opcję *Use a network time server* (Użyj sieciowego serwera czasu), wybrać jeden z dostępnych serwerów i kliknąć przycisk *Set Time Now* (Ustal czas teraz). Macintosh natychmiast połączy się z Internetem i ustawi własny zegar.

Jeśli Czytelnik posiada stałe łącze internetowe (na przykład poprzez modem kablowy lub DSL), może na stałe włączyć opcję *Use a network time server* (Użyj sieciowego serwera czasu), dzięki czemu zegar systemowy zawsze będzie wskazywał właściwą godzinę. Tę opcję należy wyłączyć, jeśli łączy się z Internetem poprzez modem, gdyż komputer będzie samodzielnie próbował nawiązać połączenie w celu synchronizacji zegara.

Zakładka Menu Bar Clock (Zegar w pasku menu)

Na zakładce *Menu Bar Clock* (Zegar w pasku menu) można włączyć lub wyłączyć zegar wyświetlany w prawym górnym rogu ekranu. Jeśli zaznaczona zostanie opcja *Show the date and time in the menu bar* (Pokaż datę i czas w pasku menu), będzie można wybrać zegar cyfrowy (*Text*) lub analogowy (*Icon*). Zegar cyfrowy udostępnia wiele opcji wyświetlania aktualnego czasu — na ekranie mogą pojawić się sekundy, a separatory godzin i minut mogą pulsować.

Zegar na pasku menu zawsze wyświetla aktualną godzinę. Aby sprawdzić bieżącą datę, należy po prostu kliknąć zegar. Spowoduje to rozwinięcie menu, w którym można także przełączyć typ wyświetlanego zegara (analogowy lub cyfrowy).

A teraz coś dla miłośników Uniksa. Datę i czas można zmienić także poprzez Terminal (zobacz rozdział 15.). Należy wpisać polecenie *sudo* (porównaj rozdział 16.), a następnie rozkaz *date 200304051755.00* i wcisnąć *Enter* (200304051755.00 oznacza datę 5 kwietnia 2003 roku i godzinę 17:55). Ta metoda może być szybsza, niż użycie panelu *Date & Time* (Data i czas) w preferencjach systemowych.

Desktop (Biurko)

W panelu *Desktop (Biurko)* można wybrać nowy rysunek, który upiększy ekran komputera. Apple dołączył do Mac OS-a X kilkadziesiąt gotowych obrazków biurka, ale oczywiście można wybrać także własne rysunki i zdjęcia. Począwszy od OS-a X 10.2 obrazki mogą nawet zmieniać się automatycznie co pewien czas.

Kolekcja rysunków Apple'a

W systemie Mac OS X dostępne są cztery zbiory obrazków biurka; są to zarówno zdjęcia w stylu National Geographic, jak i obrazki wypełnione jednolitym kolorem. Aby wybrać obrazek biurka, należy wybrać jedną z kategorii znajdujących się na rozwijanej liście *Collections* (Zbiory), co pokazano na rysunku 8.4. Poszczególne zbiory mają nazwy *Apple Background Images*, *Nature* (Natura), *Abstract* i *Solid Colors* (Kolory jednolite).

Rysunek 8.4. Dzięki rozwijanej liście *Collections* (Zbiory) można przejrzeć całą teczkę zdjęć lub rysunków, zanim podjęta zostanie decyzja co do konkretnego obrazka. Aby wyświetlić miniaturki rysunków, należy wybrać na liście *Collections* (Zbiory) polecenie *Choose Folder* (Zaznacz teczkę) i przejść do folderu z obrazkami. Kliknięcie jednej z miniaturk spowoduje przeniesienie rysunku na biurko

Należy teraz kliknąć wybraną miniaturkę, aby ustawić ją jako obrazek biurka. Nie ma potrzeby usuwania wcześniejszego rysunku, gdyż system automatycznie dokonuje zamiany.

Wiele obrazków biurka Apple'a jest dostępnych w dwóch wersjach. Rozciągnięte w poziomie rysunki mogą być umieszczone na panoramicznym ekranie Apple Cinema Display lub wyświetlaczu PowerBooka G4 Titanium.

Własne obrazki biurka — przeszukiwanie teczek

Praca na Macu będzie znacznie przyjemniejsza, jeżeli na biurku umieszczone zostanie własne zdjęcie lub rysunek. Do tego celu można wykorzystać cyfrową fotografię, zeskanowany rysunek lub grafikę zapisaną w praktycznie dowolnym formacie (*JPEG*, *PICT*, *GIF*, *TIFF*, *PDF* lub plik *Photoshopa*).

Aby wyszukać właściwy obrazek, należy użyć rozwijanej listy *Collections (Zbiory)*, która pozwala na przejście do teczki *Home: Pictures* lub wybranie innej teczki. Na liście znajdują się także ostatnio używane foldery z rysunkami.

Po odnalezieniu żądanej teczki można wyświetlić miniaturki zawartych w niej obrazków, co pokazano na rysunku 8.4.

Własne obrazki biurka — przeciągnięcie rysunku

Jeśli znane jest dokładne położenie wybranego rysunku, można zaoszczędzić sobie kłopotu z nawigacją po teczkach. Wystarczy przeciągnąć plik na miniaturowy obraz biurka w panelu *Desktop (Biuurko)*. Wybrany obrazek pojawi się najpierw na tym podglądzie, a następnie wypełni cały ekran.

Własne obrazki biurka — użycie iPhoto

Jeśli użytkownik korzysta do organizacji swojej kolekcji zdjęć z darmowego programu Apple iPhoto, to w celu ustawienia nowego obrazka biurka wystarczy zaznaczyć żądaną miniaturkę, kliknąć przycisk *Show* na dole okna iPhoto, a następnie kliknąć przycisk *Desktop*.

Wybrane zdjęcie natychmiast pojawi się na monitorze.

Opcje obrazka biurka

Niezależnie od metody wyboru obrazka biurka, należy pamiętać o pewnej istotnej kwestii. W większości przypadków rysunek ma inne wymiary niż rozdzielczość ekranu (na przykład 1024×768 pikseli). Choć można dokonać edycji obrazka w programie graficznym, to istnieją prostsze sposoby. W Mac OS-ie X 10.2 dostępna jest specjalna lista rozwijana (po prawej stronie podglądu obrazka; zobacz rysunek 8.4) z następującymi opcjami:

- *Fill screen (Pełny ekran)*. To polecenie powiększa lub pomniejsza rysunek, aby wypełnić cały ekran. Jeśli wybrany obrazek jest zbyt mały, to zmiana rozdzielczości da mało atrakcyjne efekty. Jeśli rysunek jest zbyt duży, a jego wymiary nie odpowiadają wymiarom ekranu, to jego krawędzie zostaną obcięte. Warto jednak wiedzieć, że w przeciwieństwie do opcji *Stretch (Rozciągnij)*, polecenie *Fill screen (Pełny ekran)* nie powoduje powstania zniekształceń.
- *Stretch to fill screen (Rozciągnij, by wypełnić ekran)*. Opcji tej należy użyć na własną odpowiedzialność, gdyż może znacznie ścisnąć duże rysunki lub rozciągnąć poziomo lub pionowo małe obrazki. Wyniki takiej operacji bywają dość zabawne.
- *Center (Na środku)*. To polecenie powoduje umieszczenie rysunku na środku ekranu. Jeśli obrazek jest większy od ekranu, to widoczna będzie tylko jego centralna część, a krawędzie zostaną obcięte.

Zbyt mały rysunek nie wypełni całego monitora, ale spowoduje pojawienie się pustych „ramek” przy krawędziach ekranu. Pewnym rozwiązaniem jest użycie specjalnego

przycisku (zobacz rysunek 8.4) do wyboru koloru takiej ramki. Kliknięcie tego przycisku spowoduje pojawienie się narzędzia *Color Picker* (*Próbnik kolorów*), które zostało przedstawione w rozdziale 4.

- *Tile*. Jeśli wybrany rysunek jest mniejszy od rozmiarów ekranu, to Mac OS X wybierze tę opcję automatycznie. To polecenie powoduje wielokrotne powtórzenie tego samego wzorca, dzięki czemu pokryty zostanie cały ekran. Oczywiście żadna operacja nie jest wykonywana, jeśli obrazek jest większy od ekranu. W tym przypadku widoczna jest tylko środkowa część rysunku.

Automatyczna zmiana obrazków biurka

Każdy nowy obrazek biurka, jeśli będzie wyświetlany każdego dnia, po pewnym czasie utraci swoją atrakcyjność. Z tego powodu Apple wprowadził w Mac OS-ie X 10.2 funkcję losowej zmiany obrazków.

Należy utworzyć teczkę z rysunkami, które mają być wykorzystywane jako obrazki biurka (może to być, na przykład, zbiór fotografii cyfrowych), a następnie rozwinąć listę *Collections* (*Zbiory*) i wybrać polecenie *Choose Folder* (*Zaznacz teczkę*). Teraz będzie można wskazać teczkę. Jeśli na liście wybierana zostanie opcja *Pictures Folder*, uzyskany zostanie dostęp do wszystkich zdjęć i rysunków w teczce *Home: Pictures*.

Należy zaznaczyć teraz opcję *Change picture* (*Zmieniaj obrazek*) na dole okna dialogowego. Używając rozwijanej listy, można wybrać częstotliwość zmiany obrazka biurka: *when waking from sleep* (*budząc się ze snu*), *every day* (*codzień*), *every 15 minutes* (*co 15 minut*), a nawet *every 5 seconds* (*co 5 sekund*).

Wszystkie teczki pod ręką

Funkcja wyboru obrazka biurka z teczki zawierającej rysunki jest bardzo wygodna, ale ma jedno, dość istotne ograniczenie — można wskazać tylko *jedną* teczkę. System nie zauważy żadnych podkatalogów znajdujących się w środku.

To ograniczenie jest szczególnie dotkliwe dla użytkowników programu iPhoto, który umieszcza zdjęcia w teczkach o dość skomplikowanej strukturze. Czy oznacza to, że nie będzie można wyświetlić na ekranie całej kolekcji obrazków?

Na szczęście Jaguara można oszukać.

Należy uruchomić iPhoto, utworzyć nowy album na liście po lewej stronie okna i nadać mu dowolną nazwę, na przykład *Obrazki biurka*. Do tego albumu trzeba teraz przeciągnąć wszystkie zdjęcia, które mają być wykorzystane jako obrazki biurka. Może to być nawet cała biblioteka fotografii.

iPhoto utworzył w folderze *Home: Pictures: iPhoto Library: Albums* nową teczkę z pseudonimami wszystkich zdjęć. Teraz można wskazać tę teczkę poprzez rozwijaną listę *Choose Folder* (*Zaznacz teczkę*).

Można zaznaczyć również opcję *Random order* (*W kolejności losowej*). Jeśli to nie zostanie zrobione, to obrazki biurka będą się zmieniały w kolejności alfabetycznej nazw rysunków.

Od tej chwili obrazki będą się zmieniały automatycznie, a biurko Maca nigdy już nie będzie takie samo.

Displays (Monitory)

Panel *Displays (Monitory)* zawiera wszystkie ustawienia monitorów, takie jak rozdzielczość, liczba wyświetlanych kolorów oraz opcje kalibracji koloru i jasności. Dostępne elementy sterujące są zależne od używanego monitora. Poniżej przedstawiono najczęściej występujące opcje.

Zakładka Display (Monitor)

W tej zakładce znalazły się najważniejsze ustawienia monitora:

- *Resolution (Rozdzielczość)*. Wszystkie monitory i wyświetlacze Maców mogą powiększać i pomniejszać obraz na ekranie, aby dopasować się do wykonywanych zadań. Ta operacja jest wykonywana poprzez zmianę *rozdzielczości*, czyli liczby pikseli wyświetlających obraz. Na liście *Resolution (Rozdzielczość)* znajdują się wszystkie obsługiwane przez monitor ustawienia rozdzielczości, na przykład 800×600, 1024×768 itd.

Po wybraniu niskiej rozdzielczości (na przykład 800×600) piksele tworzące obraz powiększają się, przez co wszystkie okna są większe. Należy użyć tego ustawienia w czasie oglądania niewielkich filmów QuickTime, dzięki czemu na ekranie będą wydawały się większe. Monitor pracujący w wyższej rozdzielczości (takiej jak 1024×768) wyświetla mniejsze okna i ikony, ale pokazuje większy obszar. To ustawienie będzie przydatne, na przykład, w czasie składania gazety, kiedy konieczne będzie wyświetlenie rozkładówki.

Rozmyty obraz na ekranie LCD

Właśnie przełączyłem mojego iBooka z 2001 roku na rozdzielczość 800×600, gdy nagle obraz stał się niewyraźny i brzydki. Jak mogę to naprawić?

W przypadku wielu wyświetlaczy LCD (nie tylko w komputerach przenośnych) obraz wygląda dobrze tylko w jednej rozdzielczości — najwyższej. Jest to tak zwana *macierzysta* rozdzielczość danego ekranu.

Dzieje się tak, gdyż każdy piksel ekranu LCD ma stałą wielkość. Po przełączeniu na niższą rozdzielczość komputer próbuje połączyć dwa sąsiadujące piksele, ale wynik nie wygląda zachęcająco. Tradycyjne monitory z kineskopem działają po-prawnie, gdyż działło elektronowe potrafi zmniejszać i powiększać piksele.

- *Colors (Kolory)*. Nowoczesne monitory udostępniają różne ustawienia głębokości kolorów, czyli liczby kolorów jednocześnie wyświetlanych na ekranie. W większości przypadków rozwijana lista *Colors (Kolory)* zawiera tylko dwie opcje: *Thousands (Tysiące)* i *Millions (Miliony)*. Tryb 256 kolorów jest zwykle niedostępny, chyba że wyłączona zostanie opcja *Show modes recommended by display (Pokaż tryby zalecane przez monitor)*, co pokazano na rysunku 8.5.

Rysunek 8.5. Jeśli niektóre ustawienia w panelu *Colors (Kolory)* nie są dostępne, należy wyłączyć opcję *Show modes recommended by display (Pokaż tryby zalecane przez monitor)*. Po wybraniu „nieautoryzowanego” ustawienia komputer poprosi o potwierdzenie chęci wykonania tej operacji. Jeżeli obraz będzie wyświetlany nieprawidłowo, system przywróci poprzednie ustawienia po 15 sekundach

Jeszcze kilka lat temu wybranie większej głębokości kolorów mogło spowodować pewien spadek wydajności Maca. Przyczyną tego była konieczność obliczenia koloru każdego z tysięcy pikseli tworzących wyświetlany obraz. Obecnie takie ograniczenie liczby kolorów już nie istnieje. Z tego powodu warto wybrać opcję *Millions (Miliony)*, w której najlepiej wyglądają zdjęcia cyfrowe.

Jeśli Mac OS X nie rozpoznał drugiego monitora podłączonego w czasie „snu” Maca, należy przełączyć menu *Colors (Kolory)* na *Thousands (Tysiące)*, a następnie z powrotem na *Millions (Miliony)*. W wielu przypadkach spowoduje to włączenie obsługi dodatkowego monitora.

- *Refresh Rate (Odświeżanie)*. Ta rozwijana lista pozwala na zmianę częstotliwości odświeżania ekranu przez dział elektronowy monitora. Należy wybrać ustawienie, które powoduje najmniej drgań obrazu. Opcja *Refresh Rate (Odświeżanie)* nie jest dostępna dla ekranów LCD.

- *Brigltness (Jasność)* i *Contrast (Kontrast)*. Trzeba tak użyć tych suwaków, aby uzyskać najlepszą jakość obrazu w określonych warunkach oświetleniowych. Zwykle kontrast jest ustawiany na maksimum, a jasność mniej więcej na wartość znajdującą się w połowie suwaka. Regulacja kontrastu nie jest dostępna dla ekranów LCD.

Wszystkie komputery przenośne Apple'a oraz większość monitorów i klawiatur tej firmy ma specjalne klawisze do zmiany ustawień jasności. Ustawienia programowe są tylko uzupełnieniem. W przypadku posiadania starej klawiatury Apple'a do regulacji jasności można użyć klawiszy *F14* i *F15*.

Głębię kolorów i rozdzielczość ekranu można zmieniać bez pośrednictwa programu *System Preferences*. W tym celu należy zaznaczyć opcję *Show Displays in menu bar* (*Pokaż Monitory w pasku menu*), co spowoduje dodanie menuletu *Monitors* (porównaj rozdział 3.) po prawej stronie paska menu.

Zakładka Geometry (Geometria)

Ta zakładka pojawia się tylko na starszych Macach z wbudowanym monitorem CRT, czyli na eMacach oraz starszych kolorowych iMacach. Dostępne tu ustawienia służą do regulacji położenia, wielkości i nachylenia obrazu na ekranie. Zakładka *Geometry (Geometria)* będzie szczególnie przydatna dla posiadaczy starszejących się monitorów.

Warto skorzystać z możliwości usunięcia czarnych ramek przy krawędziach ekranu, gdyż to miejsce po prostu marnuje się. Należy kliknąć przycisk *Height/Width* (*Wysokość/Szerokość*), a następnie użyć przycisków w pobliżu prawego dolnego rogu miniaturowego monitora, aby powiększyć obraz pionowo i poziomo. W wielu przypadkach procedura ta wymaga również wycentrowania obrazu.

Zakładka Arrange

Już od zarania ery kolorowych monitorów Macintosh oferowały możliwość obsługi kilku monitorów przyłączonych do komputera. Niektóre z nich wyświetlają ten sam obraz na obu ekranach (tak zwany *lustrzany ekran*), co może być przydatne, na przykład, w czasie prezentacji lub w klasie szkolnej. Niektóre modele komputerów traktują oba monitory jako wspólny ekran roboczy. Na większym ekranie można umieścić, na przykład, rysunek Photoshopa, podczas gdy na mniejszym znajdują się wszystkie palety i narzędzia tego programu. Aby przełączyć się między monitorami, wystarczy przesunąć wskaźnik myszy w wybrane miejsce.

Ta wspaniała funkcja jest obsługiwana przez wszystkie Macintoshe z dodatkowym wyjściem wideo, takie jak PowerBook, iBook, iMac i eMac. Aby przyłączyć dodatkowy monitor, wystarczy uśpić komputer.

Program *System Preferences* udostępnia oddzielne okna *Displays (Monitory)* dla każdego monitora, co pozwala na niezależną zmianę głębi kolorów i rozdzielczości. Również menulet *Display* pokazuje dwa zestawy ustawień.

Jeśli komputer potrafi wyświetlić inny obraz na każdym monitorze, to w panelu *Displays* (*Monitory*) będzie dostępna zakładka *Arrange* z miniaturką każdego ekranu. Przeciągając miniaturki, można wybrać sposób „przyłączenia” obu urządzeń. Większość użytkowników umieszcza drugi monitor po prawej stronie pierwszego, ale można je rozlokować nawet jeden nad drugim. Oczywiście fizyczne urządzenia powinny znajdować się w identycznym położeniu, ale nie jest to wymogiem.

To jeszcze nie koniec zabawy. Czy na pierwszej miniaturce widać mikroskopijny pasek menu? Można go przeciągnąć na ikonę drugiego monitora, co spowoduje analogiczną zmianę w rzeczywistości. Należy zauważyć także, że Macintosh potrafi wyświetlać różne wygaszacze ekranu na każdym z monitorów!

Zakładka Color (Kolor)

Ta zakładka służy do kalibracji monitora i utworzenia dokładnego profilu ColorSync. Więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale 13.

Dock (Dok)

Rozdział 3. zawiera dokładne omówienie Doka i panelu preferencji systemowych o tej samej nazwie.

Energy Saver (Oszczędny komputer)

Panel *Energy Saver* (*Oszczędny komputer*) ma ogromne znaczenie dla każdego użytkownika. Wyłączenie ekranu po pewnym czasie braku aktywności przedłuża życie monitora. Uśpienie komputera pozwala zmniejszyć wydatki na energię elektryczną. Prawidłowe ustawienia dysku twardego i ekranu znacznie przedłużają czas pracy baterii komputera przenośnego.

Ustawienia usypiania

Po otwarciu panelu *Energy Saver* (*Oszczędny komputer*) pojawiają się dwa suwaki. Jeden z nich jest początkowo niedostępny.

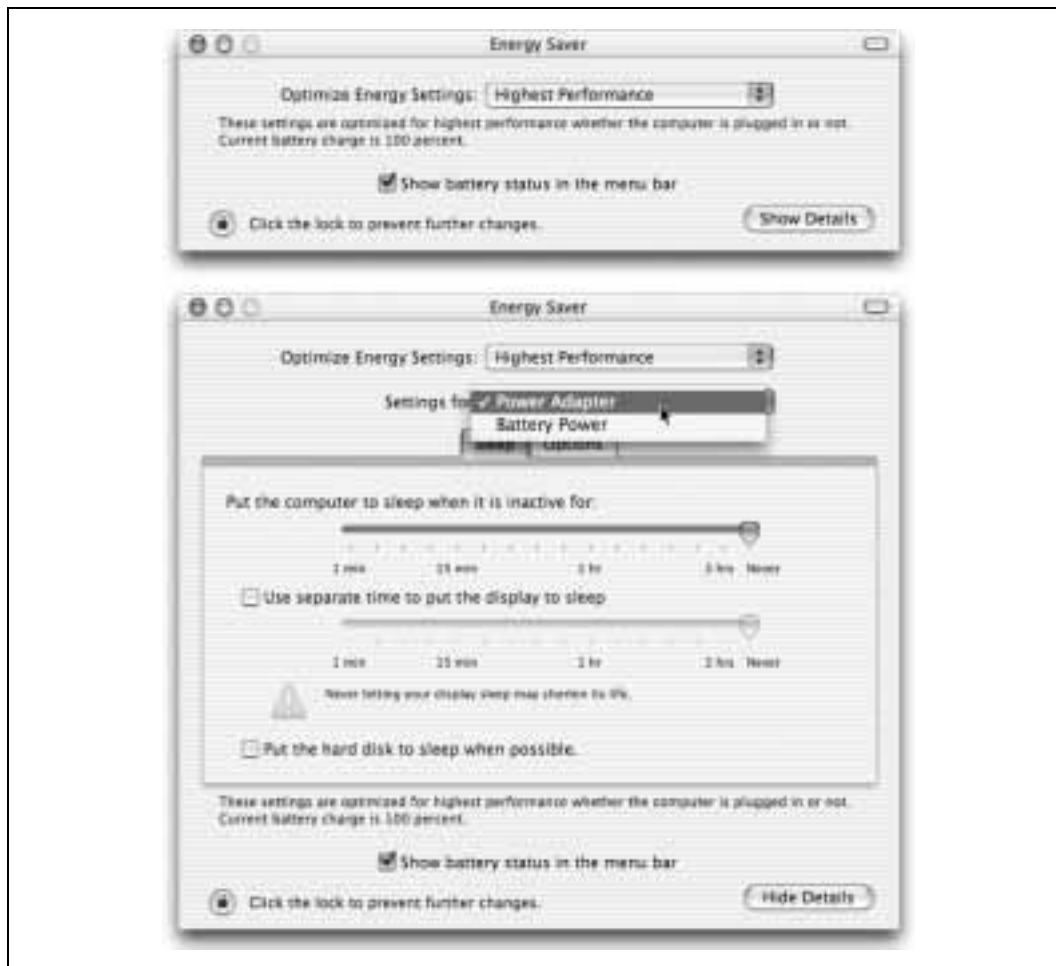

Jeśli nie widać tych suwaków, należy kliknąć przycisk *Show Details* (*Pokaż szczegóły*). Suwaki są domyślnie ukryte na komputerach przenośnych.

Górny suwak decyduje o czasie usypienia Maca. Minimalna wartość to jedna minuta braku aktywności, a maksymalna to *Never* (*Nigdy*). Aktywność jest definiowana jako ruch myszy, praca na klawiaturze lub przesyłanie danych przez Internet. System nigdy nie uśpi komputera w połowie procesu pobierania plików.

Po upływie wyznaczonego czasu ekran zostaje wyłączony, dysk twardy przestaje się obracać, a częstotliwość pracy procesora spada prawie do zera. Oznacza to, że Macintosh *śpi* i zużywa bardzo mało prądu. Aby obudzić komputer, wystarczy wcisnąć dowolny klawisz lub poruszyć myszą. Wszystkie programy i dokumenty ciągle będą obecne na ekranie. Aby wyłączyć funkcję usypiania, należy przeciągnąć suwak do pozycji *Never* (*Nigdy*).

Aby uzyskać większą kontrolę nad procesem usypiania, należy włączyć drugi suwak, zaznaczając opcję *Use separate time to put the display to sleep* (*Oddzielny czas dla usypiania monitora*), co pokazano na rysunku 8.6.

Rysunek 8.6. Na górze: tak wygląda panel Energy Saver (Oszczędny komputer) po pierwszym uruchomieniu na komputerze przenośnym. Komputer stacjonarny oferuje mniej opcji. Na dole: kliknięcie przycisku *Show Details* (Pokaż szczegóły) zmienia zawartość okna Energy Saver (Oszczędny komputer). Jeśli włączona zostanie opcja *Use separate time to put the display to sleep* (Oddzielny czas dla usypiania monitora), będzie można ustawić czas wyłączania ekranu. Można także skorzystać z opcji *Put the hard disk to sleep when possible* (Uśpij dysk, gdy to możliwe). W tym przypadku nie jest już dostępny suwak, ponieważ wewnętrzne procesy systemowe i aktywność sieciowa mogą uniemożliwić uśpienie dysku

Funkcja wcześniejszego usypiania monitora odgrywała ogromną rolę w starszych systemach Apple'a, ponieważ komputer przechodził w tak zwany *lekki sen*. Po upływie określonego czasu monitor był wygaszany, ale budził się natychmiast po użyciu myszy lub klawiatury. Oczywiście nie dawało to znacznych oszczędności energii, ale chroniło ekran. Dużą zaletą tego rozwiązania był fakt, że użytkownik nie musiał oczekiwać ponad dziesięć sekund na obudzenie całego komputera.

Mac z zainstalowanym systemem OS X budzi się prawie natychmiast. Nie istnieją więc żadne przyczyny, dla których ekran należałoby usypiać niezależnie od samego komputera.

W panelu *Energy Saver* (*Oszczędny komputer*) nie ma już opcji włączania i wyłączania komputera o określonej godzinie. Na szczęście istnieje rozwiązanie zastępcze. Można uruchomić Maca w systemie OS 9 i użyć starej tablicy kontrolnej *Energy Saver* do zdefiniowania pory włączenia komputera. Potem wybrać Mac OS-a X w tablicy kontrolnej *Startup Disk* i wyłączyć komputer. Mac włączy się o określonej godzinie i uruchomi system Mac OS X.

Opcje dla komputera przenośnego

Panel *Energy Saver* (*Oszczędny komputer*) zmienia swój wygląd na komputerze przenośnym (zobacz rysunek 8.6). Jest to spowodowane znacznie większą rolą, jaką zarządzanie energią odgrywa dla laptopa — w tym przypadku liczy się każdy elektron.

Rozwijana lista *Optimize Energy Settings* (*Optymalizuj ustawienia*) oferuje wiele ustawień oszczędzania energii, które można wykorzystać w różnych sytuacjach:

- Opcja *Automatic* (*Automatycznie*) wykrywa, czy komputer jest przyłączony do źródła prądu. W takim przypadku system przechodzi w opisany poniżej tryb *Highest Performance* (*Największa wydajność*). W czasie pracy wykorzystującej baterie komputer automatycznie przełącza się w tryb *Longest Battery Life* (*Najdłuższa trwałość baterii*). Dzięki opcji *Automatic* (*Automatycznie*) zapewniona jest maksymalna wydajność w biurze oraz długi czas pracy przy zasilaniu baterijnym w terenie.
- Opcja *Highest Performance* (*Największa wydajność*) ustawia oba suwaki usypiania w tryb *Never* (*Nigdy*), dzięki czemu ekran nigdy nie zostanie wygaszony. Jeśli suwaki nie są widoczne, należy kliknąć przycisk *Show Details* (*Pokaż szczegóły*). Wybranie tej opcji powoduje wyłączenie opcji *Put the hard disk to sleep when possible* (*Uśpij dysk, gdy to możliwe*), dzięki czemu dysk twardy nie będzie wyłączany, a także włączenie wszystkich trzech ustawień na zakładce *Options* (*Opcje*).
- Opcja *Longest Battery Life* (*Najdłuższa trwałość baterii*) usypia ekran już po jednej minucie braku aktywności, natomiast cały komputer zapada w sen po pięciu minutach. Dysk twardy jest wyłączany, jeśli tylko jest to możliwe. Zapewnia to maksymalny czas pracy z baterii.

Choć nie jest to nigdzie zaznaczone, opcja ta powoduje także zwolnienie tempa pracy procesora.

- Opcja *DVD Playback* (Odtwarzanie DVD) pozostawia włączony komputer, ekran i napęd DVD, ale usypia dysk twardy, jeśli tylko jest to możliwe. Dzięki takiej konfiguracji użytkownik nigdy nie przegapi momentu, w którym Bogusław Linda strzela do bandziorów. Choć zapotrzebowanie na prąd jest spore, to opcja *DVD Playback* (Odtwarzanie DVD) nie jest tak żarłoczna jak ustawienie *Highest Performance* (Największa wydajność).
- Tryb *Presentations* (Prezentacje) przypomina ustawienie *DVD Playback* (Odtwarzanie DVD) z jednym wyjątkiem — napęd DVD nie jest wykorzystywany. Ten tryb może odegrać ogromną rolę w karierze użytkownika, gdyż komputer nie uśnie w środku prezentacji prowadzonej dla zarządu firmy.
- Ustawienie *Custom* (Własne) oznacza, że nie wybrano żadnej z powyższych opcji. Każda zmiana suwaka lub wybranie opcji spowoduje przełączenie rozwijanej listy właśnie na tę opcję. Należy jednak pamiętać, że dokonane ustawienia nie zostaną zapamiętane. Jeśli przełączymy komputer na inny tryb pracy, to ręcznie dopasowana konfiguracja odejdzie w niebyt.

W oknie *Energy Saver* (Oszczędny komputer) dostępna jest także rozwijana lista *Settings for* (Ustawienia dla), która pozwala zdefiniować odrębne konfiguracje dla komputera przenośnego pracującego w trybie normalnym i z baterii. Innymi słowy, można utworzyć dwa warianty każdej domyślnej opcji, na przykład dwie wersje *DVD Playback* (Odtwarzanie DVD).

Nie należy przegapić bardzo przydatnej opcji o nazwie *Show battery status in the menu bar* (Pokaż status baterii w pasku menu), która powoduje umieszczenie w prawym górnym rogu ekranu specjalnego menuletu z informacjami o stanie naładowania baterii.

Kliknięcie tego menuletu powoduje rozwinięcie listy opcji. Teraz można zdecydować, czy wyświetlić dostępny czas pracy z baterii lub procent jej naładowania. Po podłączeniu Maca do źródła prądu informacje zmieniają się i wskazują czas potrzebny do pełnego naładowania baterii lub procent jej naładowania.

Budzenie i inne opcje

Należy kliknąć zakładkę *Options* (Opcje) w panelu *Energy Saver* (Oszczędny komputer), aby uzyskać dostęp do kilku dodatkowych funkcji:

- Opcja *Wake when the modem detects a ring* (Obudź, gdy modem wykryje dzwonek) będzie przydatna w dwóch sytuacjach — kiedy Mac używany jest do odbioru faksów lub ma się łączyć z innym komputerem poprzez sieć telefoniczną. W obu przypadkach połączenie inicjuje modem komputera przenośnego, co powoduje obudzenie i nawiązanie połączenia.
- Opcja *Wake for network administrative access* (Obudź dla administracyjnego dostępu) będzie przydatna tylko dla posiadaczy komputerów pracujących w sieci z serwerem Mac OS X Server. Serwer sieciowy może obudzić komputer w celu wykonania operacji systemowych.

- Ostatnia opcja, *Restart automatically after a power failure* (Wznów automatycznie po awarii zasilania), powinna być włączona, aby łączyć się zdalnie z komputerem lub używać go jako serwera plików lub WWW. Po usunięciu awarii zasilania komputer włączy się automatycznie.

Powyższe opcje mogą stanowić część ustawień domyślnych dla komputera przenośnego. Innymi słowy, wybranie, na przykład, ustawienia *DVD Playback* (Odtwarzanie DVD) spowoduje wyłączenie opcji na zakładce *Options* (Opcje), natomiast ustawienie *Highest Performance* (Największa wydajność) włączy je ponownie.

General (Ogólne)

Panel *General* (Ogólne) umożliwia zmianę wyglądu i zachowania okien, menu, przycisków, pasków przewijania i czcionek w Mac OS-ie X. Dostępne ustawienia nie pozwalają na dokonanie *drastycznych* zmian w interfejsie Aqua — ogólny interfejs systemu pozostaje bez zmian, ale można dostosować ten interfejs do własnych potrzeb.

Zmiana kolorów

Dwie rozwijane listy znajdujące się w górnej części okna *General* (Ogólne) służą do zmiany kolorów używanych w systemie:

- Na liście *Appearance* (Wygląd) dostępne są dwie opcje — *Blue* (Niebieski) i *Graphite* (Grafitowy). Pierwsza z nich odnosi się do domyślnego interfejsu Mac OS-a X z kolorowymi uchwytnymi pasków przewijania, menu i pulsującymi przyciskami, nie wspominając już o trójkolorowych przyciskach w rogu każdego okna. Jeśli cukierkowe kolory systemu wydają się zbyt rozprasające, można wybrać opcję *Graphite* (Grafitowy). W tym przypadku wszystkie elementy interfejsu będą wyświetlone w różnych odcieniach szarości.
- *Highlight color* (Kolor podświetlenia) służy do zmiany koloru wskazującego zaznaczony tekst. W tym przypadku można wybrać praktycznie dowolną barwę zaznaczenia. Kolor podświetlenia jest stosowany także do oznaczenia docelowego okna w czasie przeciągania ikon.

Wybranie opcji *Other* (Inne) spowoduje wyświetlenie palety *Color Picker* (Próbnik kolorów), z której można wybrać dowolną barwę (porównaj rozdział 4).

Paski przewijania

Opcje znajdujące się w drugiej części panelu *General* (Ogólne) decydują o położeniu strzałek przewijania. Strzałki przewijania w górę i w dół (a także w lewo i w prawo) można umieścić obok siebie lub na przeciwległych końcach paska. Opis opcji *Jump to the next page* (Przejdź do następnej strony) i *Scroll to here* (Przewin do tego miejsca) znajduje się w rozdziale 1.

Jeśli brakuje możliwości ustawienia pary strzałek przewijania na obu końcach paska, należy użyć do tego celu narzędzia TinkerTool (porównaj rozdział 17.).

Liczba ostatnich rzeczy

Dwie rozwijane listy w sekcji *Number of Recent Items* (*Liczba ostatnich rzeczy*) pozwalają wybrać liczbę ostatnich aplikacji i dokumentów w menu . Wartość 5 będzie raczej za mała; zalecam ustawienie 30 rzeczy.

Wyglądanie czcionek

Wbudowana funkcja wygładzania czcionek (*antialiasing*) zapewnia lepszą jakość tekstu wyświetlanego we wszystkich aplikacjach — edytorach tekstu, programach pocztowych i przeglądarkach internetowych.

Począwszy od Mac OS-a X użytkownik może kontrolować stopień wygładzania tekstu. Aby wybrać najlepsze ustawienia dla oczu, należy użyć rozwijanej listy *Font smoothing style* (*Styl wygładzania czcionek*). Apple zaleca użycie opcji *Standard* dla monitorów CRT (czyli klasycznych monitorów z kineskopem) i *Medium* (*Średni*) dla ekranów LCD w komputerach przenośnych i iMacu.

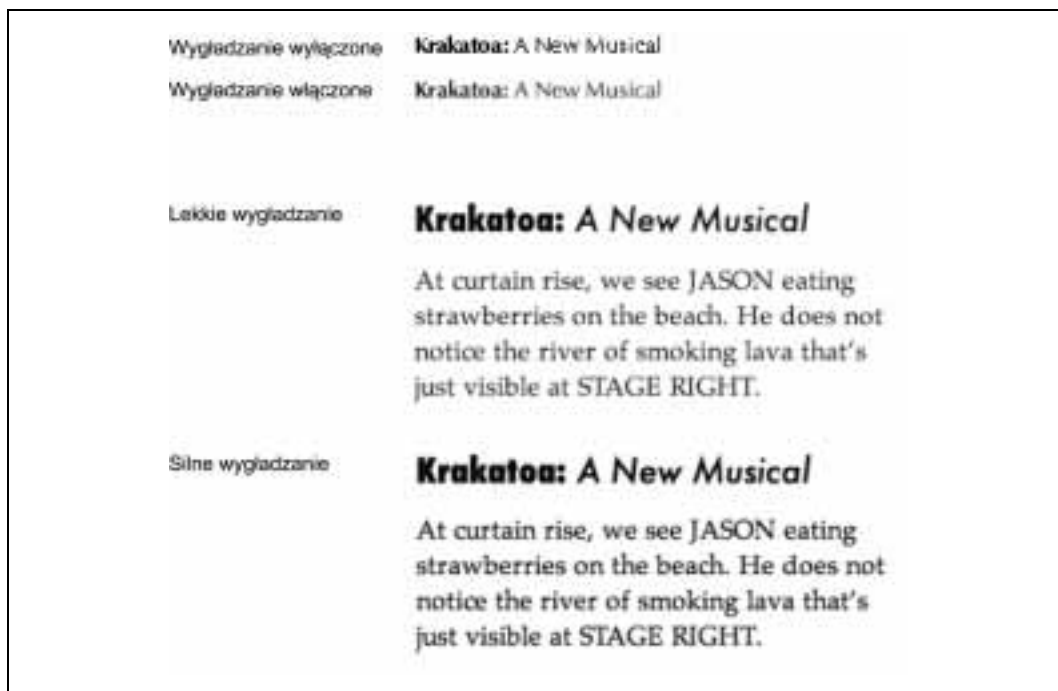
Różnice między poszczególnymi opcjami są dość subtelne (zobacz rysunek 8.7). Co więcej, w przeciwieństwie do większości preferencji systemowych zmiany dokonane w ustawieniach wygładzania czcionek będą widoczne dopiero po ponownym uruchomieniu wszystkich programów. Oznacza to, na przykład, że zmiany będą widoczne w Finderze dopiero po wylogowaniu się i ponownym zalogowaniu.

Wyłączenie wygładzania dla małych czcionek

W przypadku czcionki o wielkości 10 punktów lub mniejszej funkcja wygładzania sprawia, że tekst staje się mniej czytelny. (Jak pokazano na rysunku 8.7, jest to zależne od kroju czcionki, wielkości i... wzroku użytkownika). Z tego powodu w panelu *General* (*Ogólne*) dostępna jest rozwijana lista *Turn off text smoothing for font sizes* (*Wyłącz wygładzanie tekstu dla wielkości czcionek*), na której można wybrać punkt graniczny wygładzania. Jeśli wybrane zostanie ustawienie 12, to wszystkie czcionki o tej wielkości lub mniejsze zachowają ostrość, natomiast większe będą wygładzane. To ustawienie nie wpływa na *wydruki*, a jedynie na obraz wyświetlany na ekranie.

International (Międzynarodowe)

Panel *International (Międzynarodowe)* pozwala na włączenie obsługi innych języków niż tylko język angielski. W przypadku nabycia komputera z polską wersją systemu, można zignorować większą część ustawień w tym panelu. Więcej informacji na temat obsługi języka polskiego w amerykańskiej wersji systemu znajduje się w dodatku G.

Rysunek 8.7. Na górze: ten sam napis wykorzystujący czcionkę o wielkości 12 punktów z włączoną i wyłączoną opcją wygładzania. Na dole: oto największa różnica między różnymi stylami wygładzania. Dla tekstu na górze włączono styl *Light* (Lekki), natomiast dla dolnego tekstu styl *Strong* (Silny)

Zmiana języka

Macintoshe od zawsze pozwalały na uruchamianie programów w różnych językach, oczywiście po zainstalowaniu właściwych czcionek, układów klawiatur i zlokalizowanego oprogramowania. W systemie Mac OS X przełączanie między różnymi językami odbywa się w locie. Nie trzeba instalować od nowa całego systemu, a nawet restartować komputera.

Otwórzmy panel *International* (Międzynarodowe) i kliknijmy zakładkę *Language* (Język). Pojawi się lista wszystkich dostępnych języków — polski, niemiecki, hiszpański itd. Przeciagniemy wybrany język na górę listy *Languages* (Języki), aby wybrać go jako domyślny język systemu (zobacz rysunek 8.8).

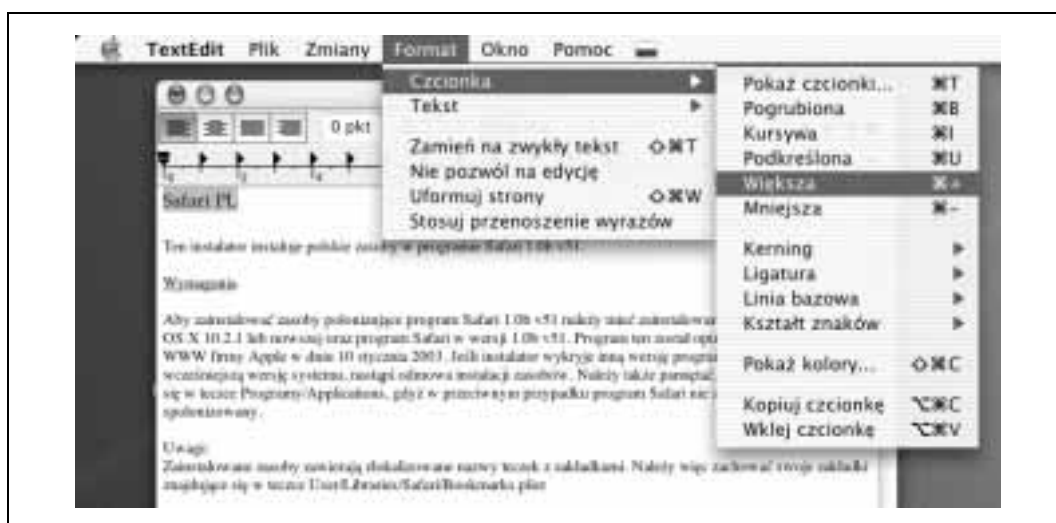
Teraz należy uruchomić TextEdita lub Stickies. Każde menu, przycisk i okno dialogowe będzie wyświetlane w wybranym języku (zobacz rysunek 8.9). Po wylogowaniu i ponownym zalogowaniu (lub restarcie komputera) nawet Finder zmieni domyślny język.

Wybranie języka polskiego jako głównego języka systemu może spowodować pewne problemy z instalacją niektórych aplikacji. Więcej informacji na ten temat znajduje się w dodatku G.

Rysunek 8.8. Aby popracować w języku polskim, należy przeciągnąć napis polski na górę listy Languages (Języki), a następnie wylogować się i zalogować ponownie. Od tej chwili większość aplikacji systemowych będzie miała wszystkie menu w języku polskim. Aby powrócić do wersji angielskiej, trzeba otworzyć panel International (Międzynarodowe) i przeciągnąć English na górę listy. Proszę pamiętać o ponownym uruchomieniu wszystkich działających aplikacji!

Rysunek 8.9. Oto program TextEdit z polskim interfejsem użytkownika. Taką opcję oferuje większość programów Apple'a, które zostały dołączone do Mac OS-a X w polskiej wersji językowej

To jednak nie koniec ustawień. Oto kolejne czynności do wykonania:

- Na liście *Script (Skrypt)* należy kliknąć *Central European*, a następnie na rozwijanej liście *Behaviors (Zachowanie)* wybrać *Polish*, dzięki czemu zmiana wielkości liter i sortowanie będą wykonywane zgodnie z polskimi regułami.
- Przejsć do zakładki *Input Menu (Menu wprowadzania)* i wybrać klawiaturę *Programisty* lub *Maszynistki* (więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale 8. i w dodatku G).

Nie wszystkie programy pozwalają na zmianę języka interfejsu. Aby włączyć obsługę niektórych języków, należy zainstalować specjalne pakiety oprogramowania.

Zakładki *Date (Data)*, *Time (Czas)* i *Numbers (Liczby)*

Zakładki *Date (Data)*, *Time (Czas)* i *Numbers (Liczby)* pozwalają na wybranie różnych formatów wyświetlania daty, godziny, walut oraz innych liczb.

- Zakładka *Date (Data)* decyduje o sposobie wyświetlania dat w oknach Findera. W rozwijanym menu *Region* znajduje się 20 domyślnych ustawień dla różnych krajów. Ponieważ na liście nie ma Polski, można użyć list *Long Date (Data długa)* i *Short Date (Data krótka)* do zdefiniowania własnych ustawień.
- Na zakładce *Time (Czas)* można wybrać zegar 12-godzinny (godzina w formacie 3:05 PM) lub 24-godzinny (15:05). Podobnie jak w przypadku zakładki *Date (Data)*, dostępna jest rozwijana lista *Region* z domyślnymi ustawieniami.
- Na zakładce *Numbers (Liczby)* można zdefiniować sposób oznaczania kropki dziesiętnej oraz separatora tysięcy. Liczba 25 600,99 zostanie zapisana w USA jako 25,600.99, natomiast w Hiszpanii jako 25.600.99. Na tej zakładce można także wybrać odpowiedni symbol waluty (na przykład \$, £ lub F), a także system metryczny. Również w tym miejscu dostępna jest lista *Region*.

Zakładka *Input Menu (Menu wprowadzania)*

Choć Mac potrafi jednocześnie wyświetlać tekst w wielu różnych językach, to wprowadzanie znaków narodowych wymaga dodatkowej konfiguracji. Jest to znany problem dla polskich użytkowników Macintoshy. Aby go rozwiązać, należy zainstalować właściwy dla języka polskiego układ klawiatury (na przykład układ *Programisty* lub *Maszynistki*). Dodatkowe informacje na ten temat znajdują się w dodatku G.

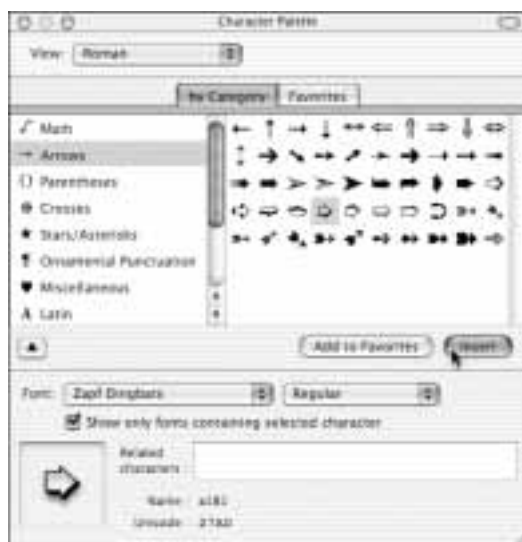
Na liście na zakładce *Input Menu (Menu wprowadzania)* można wybrać różne układy klawiatur. Jeśli zaznaczony zostanie więcej niż jeden układ, to na pasku menu obok polecenia *Help (Pomoc)* pojawi się mała ikona z symbolem flagi. Jest to menu klawiatury, które umożliwia przełączanie różnych układów poprzez wybranie ich nazwy. Aby sprawdzić układ klawiszy, należy użyć programu Key Caps, który zostanie opisany w następnym rozdziale.

Paleta znaków

Wyobraźmy sobie, że tworzymy bardzo ważny dokument i musimy umieścić w nim symbol strzałki. Nie chcemy jednak spędzić dwóch godzin na przeszukiwaniu wszystkich czcionek i sprawdzaniu każdej możliwej kombinacji klawiszy tylko po to, żeby wstawić jeden symbol.

Na szczęście dostępna jest prosta metoda wyszukiwania wszystkich ukrytych symboli, takich jak symbole matematyczne, znaki alfabetu greckiego, różnego rodzaju gwiazdki i strzałki.

Jednym z rozwiązań jest użycie programu Key Caps, który zostanie przedstawiony w następnym rozdziale. W Mac OS-ie X 10.2 dostępne jest jednak specjalne narzędzie o nazwie Character Palette.

Aby uzyskać dostęp do tej funkcji, należy otworzyć System Preferences, kliknąć ikonę *International (Międzynarodowe)*, przejść do zakładki *Input Menu (Menu wprowadzania)* i zaznaczyć opcję *Character Palette*. W pasku menu pojawi się teraz menu klawiatur.

Teraz można powrócić do edytora tekstu lub programu DTP. Aby wstawić symbol, należy wybrać opcję *Character Palette* z menu klawiatury. Po chwili pojawi się okno zawierające *wszystkie* symbole ze *wszystkich* czcionek. Aby odnaleźć konkretny symbol, należy kliknąć zakładkę *by Category*, a następnie wybrać odpowiednią kategorię, na przykład *Arrows* (strzałki), *Stars/Asterisks* (gwiazdki), *Math* (symbole matematyczne) itd. Dwukrotne kliknięcie wybranego symbolu spowoduje jego pojawienie się w dokumencie.

Aby sprawdzić nazwę czcionki, w której pojawia się dany symbol, należy kliknąć czarny trójkąt — nazwa czcionki jest umieszczona w nawiasach.

Do przełączania się między różnymi układami klawiatur służy także skrót $\mathcal{H}$ -spacja. Niestety, nic się nie da zrobić, jeśli ta kombinacja klawiszy jest już zajęta przez inny program, gdyż system przejmie nad nią kontrolę.

Internet

Jeszcze na początku lat 90. najgorszym aspektem pracy w Internecie była konieczność żmudnej konfiguracji wszystkich narzędzi — programu e-mailowego, przeglądarki, klienta FTP itd. Każda z aplikacji wymagała podania dużej ilości danych na temat użytkownika i typu połączenia internetowego.

Panel Internet w Mac OS-ie X stanowi centrum konfiguracyjne, dzięki któremu wszystkie informacje są wprowadzane tylko *raz*. Większość narzędzi internetowych potrafi automatycznie pobrać żądane dane właśnie z tego panelu.

W panelu Internet znajdują się cztery zakładki. W wielu przypadkach nie będzie konieczne wypełnianie wszystkich pól, ale warto pamiętać przynajmniej o kilku najważniejszych.

- Na zakładce *Mac* można wprowadzić nazwę i hasło konta .Mac, jeśli wykupiona została ta usługa. Więcej informacji na ten temat znajduje się w rozdziale 18. Jeżeli Czytelnik nie jest jeszcze użytkownikiem .Mac, powinien kliknąć przycisk *Sign Up* (*Zarejestruj*), aby rozpocząć proces rejestracji.
- Również ustawienia na zakładce *iDisk* nie będą przydatne, jeśli Czytelnik nie jest użytkownikiem usługi .Mac. W takim przypadku nie ma sensu nawet próbować sprawdzać zawartości tej zakładki, gdyż komputer będzie starał się połączyć z Internetem i pobrać informacje z nieistniejącego konta.

Wykres *Disk Space* (*Miejsce na dysku*) przedstawia informacje o miejscu dostępnym na iDisku. Jeśli zbliżamy się do limitu 100 MB, kliknijmy przycisk *Buy More* (*Zakup więcej*), aby zapłacić firmie Apple za dodatkową przestrzeń dyskową. Ustawienia *Public Folder Access* (*Dostęp do teczki Public*) decydują o tym, czy inni użytkownicy będą mogli kopiować nowe pliki do teczki publicznej (porównaj rozdział 11.). Można także zdefiniować hasło dostępu do tego folderu. Więcej informacji na temat obsługi iDisku znajduje się w rozdziale 18.

- Na zakładce *E-mail* należy wypełnić wszystkie puste pola. W przypadku jakichś wątpliwości, można skontaktować się ze swoim dostawcą usług internetowych i poprosić go o pomoc. Rozwijana lista *Default Email Render* (*Domyślny program pocztowy*) pozwala na wybór aplikacji do obsługi poczty elektronicznej (na przykład Mail lub Entourage). Od tego momentu kliknięcie odnośnika typu *Kliknij tutaj, aby wysłać wiadomość* na stronie WWW spowoduje uruchomienie domyślnego programu pocztowego i otwarcie nowej wiadomości.
- Wszystkie ustawienia zakładki *Web* są bardzo ważne. W polu *Home Page* (*Strona domowa*) należy wpisać adres strony WWW, która będzie zawsze otwierana po uruchomieniu

Prędkość ruchu myszy jest zależna od ustawienia pierwszego suwaka w panelu *Mouse* (Mysz). Ustawienie *Fast* (Szybko) będzie przydatne, jeśli wykorzystywany jest bardzo duży monitor i nie chcemy wykonywać gwałtownych ruchów myszą. Z kolei ustawienie *Very Slow* (Bardzo powoli) nie daje żadnego przyspieszenia wskaźnika, ale jest bardzo przydatne w czasie edycji poszczególnych pikseli w Photoshopie. Warto więc wykonać samodzielnie kilka eksperymentów.

Ustawienie *Double-Click Setting* (Odstęp podwójnego kliknięcia) decyduje o czasie wykonania dwukrotnego kliknięcia myszą. Zbyt wolne klikanie Mac zinterpretuje jako dwa oddzielne kliknięcia.

Zakładka *Trackpad* (Gładzik)

Dolna część panelu *Mouse* (Mysz) zawiera dodatkowe ustawienia gładzika w komputerze przenośnym. Zwykle to urządzenie jest używane tylko do przesuwania wskaźnika, natomiast klikanie i przeciąganie odbywa się z pomocą przycisku znajdującego się pod gładzikiem. Można jednak zdefiniować własne opcje w sekcji *Use trackpad for* (Używaj gładzika do):

- Po zaznaczeniu opcji *Clicking* (Klikania) można użyć całej powierzchni gładzika do klikania i dwukrotnego klikania w miejscu, w którym znajduje się wskaźnik.
- Należy włączyć opcję *Dragging* (Przeciągania), aby za pomocą gładzika przeciągać pliki i teczki, zaznaczać tekst lub rozwijać menu. Aby to zrobić, trzeba „puknąć” dwukrotnie gładzik i błyskawicznie rozpocząć przeciąganie palcem. Jeśli nie zacznie się przeciąganie, komputer uzna, że użytkownik chciał po prostu otworzyć dany plik. Po dotarciu do krawędzi gładzika należy podnieść i natychmiast przenieść palec w nowe miejsce (należy pamiętać, że palec nie może opuścić gładzika na dłużej niż jedną sekundę). Aby zakończyć wykonywaną operację, wystarczy podnieść palec z gładzika. (Na szczęście wszystkie te czynności łatwiej wykonać niż opisać).
- Jeśli opisana powyżej procedura sprawia problemy, można włączyć funkcję *Drag Lock* (Przeciąganie z blokadą). Natychmiast po dwukrotnym kliknięciu należy rozpocząć przeciąganie ikony. Teraz nie trzeba się jednak obawiać przypadkowego przerwania operacji, gdyż plik jest zwalniany dopiero po dodatkowym „puknięciu” w gładzik.

Po włączeniu funkcji przeciągania z blokadą przerwa w czasie przeciągania może mieć dowolną długość. W tym czasie można odebrać telefon, a nawet wziąć prysznic — komputer ciągle będzie znajdował się w trybie oczekiwania.

- Funkcja *Ignore trackpad while typing* (Ignoruj gładzik, gdy piszesz) jest dużym udogodnieniem dla posiadaczy komputerów przenośnych, którym w trakcie pisania na klawiaturze zdarza się zawadzić dłonią o gładzik. Może to spowodować przeniesienie punktu wstawiania w inne miejsce i konieczność cofnięcia ostatnich operacji.

Po zaznaczeniu tej opcji gładzik jest po prostu blokowany w czasie pisania na klawiaturze.

- Opcja *Ignore trackpad when mouse is present* (Ignoruj gładzik, gdy jest mysz) to świadectwo ogromnego postępu w dziedzinie komputerów przenośnych. Jeśli do PowerBooka lub iBooka podłączona zostanie mysz, to gładzik zostanie automatycznie wyłączony, dzięki czemu uniknie się przypadkowego przemieszczenia wskaźnika.

My Account (Moje konto)

Ten panel służy do zmiany hasła użytkownika, karty informacyjnej w książce adresowej oraz rysunku lub zdjęcia na ekranie powitalnym. Poszczególne ustawienia w panelu *My Account* (*Moje konto*) zostaną opisane szczegółowo w rozdziale 11.

Network (Sieć)

Panel *Network* (*Sieć*) zawiera wszystkie ustawienia związane z obsługą Internetu i sieci lokalnej. Więcej szczegółów znajduje się w rozdziałach 12. i 18.

QuickTime

Ustawienia panelu *QuickTime* decydują o sposobie odtwarzania filmów na komputerze. Obejmują zarówno pliki zapisane na dysku twardym, jak i strumienie wideo pochodzące z witryn internetowych. Wszystkie filmy są odtwarzane przy użyciu programu QuickTime Player (zobacz rozdział 14.).

Większość ustawień w panelu *QuickTime* powinna pozostać bez zmian. Poniżej przedstawiono najważniejsze opcje:

- Ustawienia na zakładce *Plug-in* (*Moduły*) służą do konfiguracji modułów QuickTime'a w przeglądarce internetowej. Opcja *Play movies automatically* (*Odtwarzaj film automatycznie*) powoduje natychmiastowe rozpoczęcie odtwarzania strumieniowych plików wideo, a nie dopiero po załadowaniu całego filmu.
- Jedynym ważnym ustawieniem na zakładce *Connection* (*Połączenie*) jest *Connection Speed* (*Prędkość połączenia*). Należy użyć tej rozwijanej listy, aby wybrać typ i prędkość połączenia internetowego. Niektóre witryny oferują odmienne wersje tego samego filmu, które różnią się wielkością i liczbą wyświetlanych klatek. Opierając się na ustawieniach znajdujących się na tej zakładce moduł QuickTime'a może zażądać odpowiednią wersję pliku.
- Zakładka *Music* (*Muzyka*) nie będzie do niczego przydatna. Teoretycznie można tu wybrać syntezator do odtwarzania plików *MIDI*, ale dostępne jest tylko jedno ustawienie.
- Na zakładce *Media Keys* (*Klucze*) powinny znajdować się specjalne hasła służące do odblokowania niektórych filmów QuickTime'a. Jak się jednak okazuje, nikt nie korzysta z tego wynalazku.

- Zakładka *Update (Uaktualnij)* pozwala na szybkie pobranie z serwera Apple'a najnowszej wersji QuickTime'a.

Screen Effects (Efekty ekranowe)

We wcześniejszych wersjach Mac OS-a X ten panel nosił nazwę *Screen Saver (Wygaszacz)*. Dlaczego Apple dokonał takiej zmiany? Przyczyna jest prosta — wygaszacz tak naprawdę nie chroni już ekranu. Wyświetlacze LCD są całkowicie bezpieczne, a klasyczny monitor musiałby przez dwa lata wyświetlać ten sam obraz, aby na kineskopie wypaliło się jego odbicie.

Obecnie wygaszacze ekranu służą głównie rozrywce, a Mac OS X jest pod tym względem liderem.

W panelu *Screen Effects (Efekty ekranowe)* można wybrać jeden z dziewięciu wygaszaczy ekranu, na przykład:

- *Computer Name* — ten moduł wyświetla na ekranie tylko logo Apple'a i nazwę komputera. Oba elementy zmieniają swoje położenie co kilka minut. Apple stworzył ten moduł prawdopodobnie dla szefów, którzy chcą szybko sprawdzić obecność podwładnych przy biurkach.
- Moduł *Flurry* to kolejna nowość w Mac OS-ie X. Po wybraniu tego wygaszacza na ekranie widoczne będą ruchome, kolorowe płomienie ognia. Przycisk *Configure (Konfiguruj)* pozwala wybrać liczbę, grubość i kolor płomieni, a także prędkość ich ruchu.
- Moduły *Abstract*, *Beach*, *Cosmos* i *Forest* wyświetlają wspaniałe zdjęcia, które powoli się powiększają i nawzajem przenikają. Wygaszacz *Abstract* umieszcza na ekranie obrazy, które mogłyby trafić do każdego muzeum sztuki nowoczesnej. Pozostałe trzy moduły są bardziej konserwatywne i wyświetlają zdjęcia tropikalnych plaż, obiektów w odległych galaktykach oraz lasów zwrotnikowych.

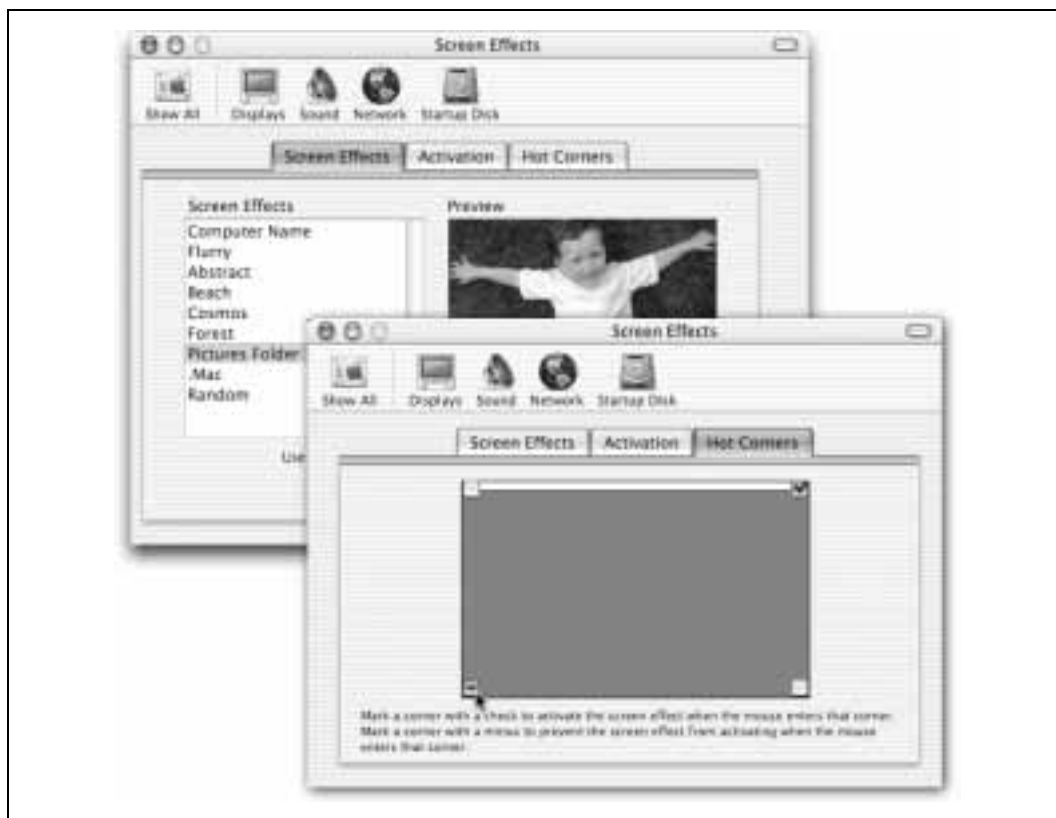
Ustawienia poszczególnych modułów można zmienić, klikając przycisk *Configure (Konfiguruj)*. Na rysunku 8.10 przedstawiono okno dialogowe z dostępnymi opcjami.

- *Pictures Folder* to chyba najciekawsza funkcja w module *Screen Effects (Efekty ekranowe)*, gdyż pozwala na użycie do pokazu slajdów *własnego* zbioru zdjęć.

Jeśli opcja ta zostanie zaznaczona, system, po odejściu użytkownika od komputera, zacznie wyświetlać wszystkie rysunki z teczki *Home: Pictures*. W czasie pokazu będą wykorzystywane funkcje powiększania i przenikania zdjęć.

Nie wolno zapominać, że program iPhoto (który znajduje się w teczce *Applications*) umieszcza zdjęcia wykonane przez użytkownika w specjalnych *albumach*. Każdy album można wykorzystać jako wygaszacz ekranu. W tym celu należy kliknąć ikonę *Screen Saver* znajdującą się na dole panelu *Share*.

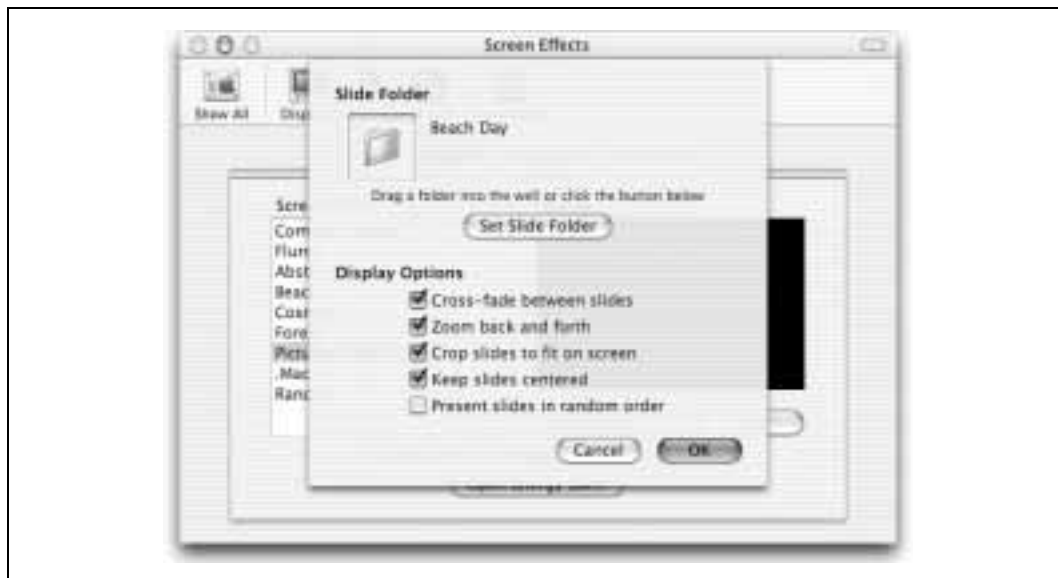

Rysunek 8.10. Na górze: można utworzyć własny pokaz slajdów. W przypadku wykorzystywania iMaca z ekranem LCD lub monitora Apple Cinema Display wrażenia będą niesamowite. Na dole: używając opcji Hot Corner (Aktywne narożniki), można wybrać róg ekranu, który będzie uruchamiał wygaszacz ekranu. W tym celu wystarczy przesunąć tam wskaźnik myszy. Narożniki oznaczone znakiem minusa nie będą powodowały aktywacji wygaszacza

Kliknięcie przycisku *Configure* (*Konfiguruj*) spowoduje wyświetlenie okna dialogowego (rysunek 8.11), w którym można wybrać dowolną teczkę ze zdjęciami. W tym celu należy po prostu przeciągnąć ikonę folderu na kwadrat znajdujący się na górze okna lub kliknąć przycisk *Set Slide Folder*, aby wybrać żadaną teczkę.

Można także wybrać różne opcje wyświetlania zdjęć.

- Jak wspomniane zostanie w rozdziale 18., jedną z zalet członkostwa w klubie użytkowników *Mac* jest możliwość tworzenia pokazów slajdów w Internecie. Takie pokazy mogą być odtwarzane na komputerze właściciela lub, po udostępnieniu publicznie, na Macu dowolnej osoby. Kliknij przycisk *Configure* (*Konfiguruj*), aby wybrać pokaz slajdów oraz opcje wyświetlania (na przykład losową kolejność, dopasowywanie zdjęć do rozmiarów ekranu oraz przenikanie kolejnych zdjęć).
- Jeśli użytkownikowi nie jest łatwo zdecydować się na konkretny moduł wygaszacza ekranu, może kliknąć *Random*. Mac za każdym razem wybierze inny moduł.

Rysunek 8.11. Jeszcze w Mac OS-ie X 10.1 użycie cyfrowych zdjęć o wysokiej rozdzielczości nie było zalecane, gdyż wygaszacz ekranu nie potrafił dopasować ich wielkości do rozmiarów ekranu. Opcja *Crop slides to fit on screen* eliminuje ten problem, gdyż teraz zdjęcia zostaną w razie potrzeby pomniejszone

Po wybraniu nazwy modułu na liście wygaszaczy jego miniaturka pojawi się w oknie podglądu. Aby sprawdzić działanie wygaszacza na pełnym ekranie, należy kliknąć przycisk *Test*. Aby przerwać test modułu, wystarczy wcisnąć dowolny klawisz lub poruszyć myszą.

Aktywacja wygaszacza ekranu

Uruchomienie wygaszacza ekranu może odbyć się na kilka sposobów:

- W panelu *Activation* (*Aktywacja*) definiowana jest długość okresu braku aktywności, po którym wygaszacz pojawia się na ekranie. Minimalna wartość to pięć minut, a maksymalna to *Never* (*Nigdy*). To ostatnie ustawienie powoduje całkowite wyłączenie wygaszacza.

Tajemnice modułów wygaszaczy

Moduły wygaszaczy ekranu znajdują się w teczce *System: Library: Screen Savers*. Control-kliknięcie jednego z nich i wybranie z menu kontekstowego *Show Package Contents* (*Pokaż zawartość pakietu*) ujawni, między innymi, teczkę *Contents: Resources*. Wewnątrz tego folderu znajdują się wszystkie pliki *JPEG* tworzące dany moduł (na przykład zdjęcia kosmosu dla wygaszacza *Cosmos*).

Po co tym w ogóle się zajmować? Niektóre z tych zdjęć sprawdzą się świetnie jako obrazki biurka. W tym celu wystarczy skopiować wybrane pliki do dowolnej teczki.

W panelu *Activation* (*Aktywacja*) można także zaznaczyć opcję wymagającą wprowadzenia hasła użytkownika w celu wyłączenia wygaszacza. Po użyciu tej funkcji komputer będzie chroniony przed wścibskimi współpracownikami, którzy chcieliby przeczytać cudzą korespondencję lub przejrzeć pliki.

Panel *Hot Corner* (*Aktywne narożniki*) umożliwia wybór rogu ekranu, który posłuży do aktywacji wygaszacza (zobacz rysunek 8.10). Ta opcja przyda się, aby szybko ukryć przed szefem zawartość właśnie oglądanych stron WWW. Umieszczenie wskaźnika w rogu oznaczonym znakiem minusa wyłączy całkowicie wygaszacza. Można użyć tej opcji, na przykład, w czasie oglądania filmu DVD.

Wiele dodatkowych modułów znajduje się na stronie www.epicware.com.

Sharing (Wspólne)

Szczegółowe instrukcje dotyczące ustawień panelu *Sharing* (*Wspólne*) opisane zostaną w rozdziałach 11. i 21.

Software Update

Jest to jedna z najciekawszych technologii obecnych w Mac OS-ie X. Apple od czasu do czasu udostępnia w Internecie poprawki i aktualizacje systemu. Program Software Update może automatycznie powiadomić o tym fakcie użytkownika, pobrać odpowiednie pliki i zainstalować je na komputerze.

Aktualizacje systemu nie odbywają się bez wiedzy użytkownika. Domyślnie program wymaga kliknięcia przycisku *Update Now* w celu połączenia się z serwerem Apple'a. Co więcej, Software Update pobiera pliki dopiero po zweryfikowaniu nazwy i hasła użytkownika, co pokazano na rysunku 8.12.

Zakładka Update Software

Aby aktualizować system automatycznie, należy zaznaczyć opcję *Automatically* i użyć rozwijanego menu do wybrania częstotliwości kontroli pojawienia się nowych plików (codziennie, raz w tygodniu lub raz w miesiącu).

Zakładka Installed Updates

Na życzenie użytkowników w systemie OS X 10.2 pojawił się dziennik informujący o wszystkich zmianach dokonanych w oprogramowaniu systemowym. Lista takich poprawek znajduje się na zakładce *Installed Updates*.

Rysunek 8.12. Apple często udostępnia poprawki i nowe wersje oferowanych programów i systemów. Te poprawki do niczego się nie przydadzą, jeśli użytkownik nie będzie o nich wiedział. Na szczęście program Software Update pobiera automatycznie takie informacje, a następnie instaluje wybrane komponenty systemu

W teczce *Library: Receipts* na dysku startowym znajduje się wiele plików *.pkg*, które zostały pobrane przez Software Update. We wcześniejszych wersjach Mac OS X można je było wykorzystać do ponownej instalacji.

Te pliki w Jaguarze są jedynie potwierdzeniem instalacji określonych komponentów. Badając zawartość teczki *Receipts*, można sprawdzić, czy została wykonana określona aktualizacja systemu.

Sound (Dźwięk)

Ustawienia dźwięku w Mac OS-ie X nie są zbyt rozbudowane, ale i tak warto zajrzeć do panelu *Sound (Dźwięk)*. Poniżej przedstawiono kolejne jego zakładki i ustawienia.

Zakładka Sound Effects (Efekty dźwiękowe)

Efekty dźwiękowe sygnalizują pojawienie się błędu lub służą do przyciągnięcia uwagi użytkownika.

W Mac OS-ie X pojawił się całkowicie nowy zestaw sygnałów dźwiękowych. Jedynie dźwięk *Sosumi* pochodzi z wcześniejszych wersji systemu (legenda mówi, że nazwa *Sosumi* powstała w czasach, kiedy Apple Records chciał pozwać Apple Computer do sądu z powodu wbudowania w Maca funkcji nagrywania muzyki). Choć większość nowych dźwięków ostrzeżeń (na przykład *Basso*, *Frog*, *Funk*, *Ping*, *Pop* i *Tink*) brzmi zabawnie, to wielu użytkownikom nie podoba się taki wybór.

Oto pozostałe opcje dostępne na zakładce *Sound Effects* (Efekty dźwiękowe):

- Suwak *Alert Volume* (Głośność ostrzeżeń). Niektórzy użytkownicy Maca są zdziwieni faktem, że nawet po całkowitym przesunięciu tego paska w lewą stronę muzyka i efekty dźwiękowe są odegrywane z normalną głośnością.

„Prawdziwa” regulacja głośności odbywa się przy użyciu suwaka *Output volume* (Głośność wyjściowa) na dole panelu *Sound* (Dźwięk). Suwak na zakładce *Alert Volume* (Głośność ostrzeżeń) powoduje jedynie zmianę głośności ostrzeżeń.

- *Play user interface sound effects* (Odtwarzaj efekty dźwiękowe użytkownika). Ta opcja jest odpowiedzialna za delikatne efekty dźwiękowe, które można usłyszeć w czasie niektórych operacji w Finderze, takich jak przeciąganie pliku do Kosza lub usuwanie ikony z Doka.
- *Play feedback when volume keys are pressed* (Odpowiedź dźwiękiem, gdy wciśniętą klawisz głośności). Większość klawiatur Apple’a ma specjalne klawisze służące do regulacji głośności. Każde wciśnięcie takiego klawisza spowoduje odtworzenie sygnału, dzięki czemu łatwiej jest wybrać odpowiedni poziom głośności.

Wyobraźmy sobie jednak, że jesteśmy na bardzo ważnym spotkaniu, a komputer nagle zaczyna generować głośną muzykę. Zmieszanie jeszcze wzrasta, kiedy w czasie zmniejszania głośności słychać dodatkową serię sygnałów dźwiękowych.

Na szczęście można wyłączyć funkcję potwierdzania głośności, a na ekranie pojawi się jedynie rosnący lub malejący pasek poziomu dźwięku.

W panelu *Sound* (Dźwięk) można znaleźć opcję *Show volume in menu bar* (Pokaż głośność w pasku menu), której zaznaczenie umożliwia zmianę głośności poprzez menulet.

Zakładka *Output* (Wyjście)

„Wyjście” oznacza tutaj głośniki. Dla większości użytkowników Maców jedyną przydatną opcją w tej zakładce będzie suwak *Balance* (Wyrównanie), który służy do wyrównania poziomu głośności między lewym a prawym głośnikiem. Lista *Choose a device for sound output* (Wybierz urządzenie dla wyjścia dźwięku) pozwala wybrać głośniki używane do odtwarzania dźwięku. W większości przypadków jedyne dostępne ustawienie to *Built-in* (Wbudowany), nawet jeśli podłączone są głośniki zewnętrzne. Mac automatycznie wykryje obecność takich głośników po ich podłączeniu do komputera.

Zakładka *Input* (Wejście)

Zakładka *Input* (Wejście), która jest nowością w Mac OS-ie X 10.2, pozwala wybrać mikrofon, jeśli do komputera podłączono kilka takich urządzeń. Można tu zmienić także czułość mikrofonu poprzez przesuwanie suwaka i obserwację miernika *Input Level* (Poziom wejścia), który pracuje w czasie rzeczywistym.

Speech (Mowa)

Funkcje rozpoznawania głosu i odczytywania tekstu przez komputer zostaną opisane szczegółowo w rozdziale 14. Warto wiedzieć, że w Mac OS-ie X 10.2 można sterować głosem nawet menu i oknami.

Startup Disk (Dysk startowy)

Tego panelu można użyć, aby wybrać teczkę systemową, z której komputer wystartuje po następnym restarcie. Zwykle można dokonać wyboru między systemami Mac OS X i Mac OS 9.2. Szczegółowe informacje na temat tej funkcji znajdują się w rozdziale 5.

Universal Access (Uniwersalny dostęp)

Panel *Universal Access* (*Uniwersalny dostęp*) został stworzony dla osób, które piszą jedną ręką, mają problemy z obsługą myszy lub niedowidzą albo niedosłyszą. Dostępne tu funkcje będą także przydatne w przypadku uszkodzenia myszy. W systemie Mac OS X 10.2 znacznie rozbudowano ustawienia tego panelu.

Z pewnością Czytelnik szybko odkryje, że komputer głośno odczytuje nazwy różnych przycisków i pól w panelu *Universal Access* (*Uniwersalny dostęp*) po najechniu na nie myszą. Ta funkcja została oczywiście stworzona dla osób mających problemy ze wzrokiem. Można ją wyłączyć przy użyciu opcji *Enable text-to-speech for Universal Access Preferences* (*Wyłącz text-to-speech dla Preferencji uniwersalnego dostępu*) na dole okna.

Zakładka Seeing (Widzeniem)

Jeśli użytkownik ma problemy ze wzrokiem, można zmniejszyć rozdzielczość monitora, co spowoduje powiększenie wyświetlanego obrazu. Należy użyć do tego celu panelu *Displays* (*Monitory*), znajdującego się w preferencjach systemowych, który został opisany we wcześniejszej części rozdziału. Ustawienie monitora o przekątnej 17 cali na rozdzielczość 640×480 da w efekcie powiększony obraz o bardzo dobrej jakości.

Powyższa metoda jest jednak mało elastyczna, a ciągła zmiana rozdzielczości wymaga pewnego wysiłku.

Dlatego też warto skorzystać z zakładki *Seeing* (*Widzeniem*), która we wcześniejszych wersjach Mac OS-a nosiła nazwę *CloseView*. Dostępne opcje pozwalają na powiększenie obrazu wokół wskaźnika, a także odwrócenie kolorów na ekranie — biały kolor staje się czarny, niebieski zamienia się w żółty itd.

Aby włączyć tę funkcję, należy wcisnąć klawisze *Option-⌘** (gwiazdka na klawiaturze numerycznej; można ją zastąpić klawiszami *Shift-8*). Można także otworzyć zakładkę *Seeing (Widzeniem)* i kliknąć gigantyczny przycisk *Turn On Zoom (Włącz powiększanie)*.

W celu powiększenia ekranu należy użyć klawiszy *Option-⌘*+ (znak plusa), a w celu pomniejszenia klawiszy *Option-⌘*- (znak minusa). W tym przypadku można użyć klawiatury numerycznej lub górnego rzędu klawiszy.

Każde wciśnięcie odpowiedniej kombinacji klawiszy powoduje powiększenie lub pomniejszenie obrazu, co powoduje powstanie efektu wirtualnego monitora podążającego za wskaźnikiem myszy.

Funkcja powiększania nie ma praktycznie żadnych ograniczeń, co oznacza, że *pojedynczy piksel* może zająć cały ekran. Ta możliwość z pewnością nie będzie przydatna dla osób niedowidzących, ale może skorzystać z niej użytkownik chcący, na przykład, dokładnie spikować istniejącą ikonę.

Kombinacja klawiszy *Control-Option-⌘** powoduje odwrócenie kolorów na ekranie, dzięki czemu biały tekst pojawia się na czarnym tle.

Dostępny jest także przycisk *Set Display to Grayscale (Przełącz ekran na stopnie szarości)*, który powoduje całkowite usunięcie kolorów z ekranu, co niektórym osobom ułatwia odczytanie tekstu. Aby przywrócić kolory, należy kliknąć ponownie ten sam przycisk (jego nazwa nie zmienia się).

Zakładka *Hearing (Słyszeniem)*

W przypadku wystąpienia problemów z usłyszeniem dźwięków wydawanych przez Maca, można po prostu zwiększyć głośność. Z tego powodu przycisk *Adjust Sound (Dostosuj dźwięk)* w tej zakładce kieruje użytkownika natychmiast do panelu *Sound (Dźwięk)*. Warto jednak rozważyć zakup głośników zewnętrznych.

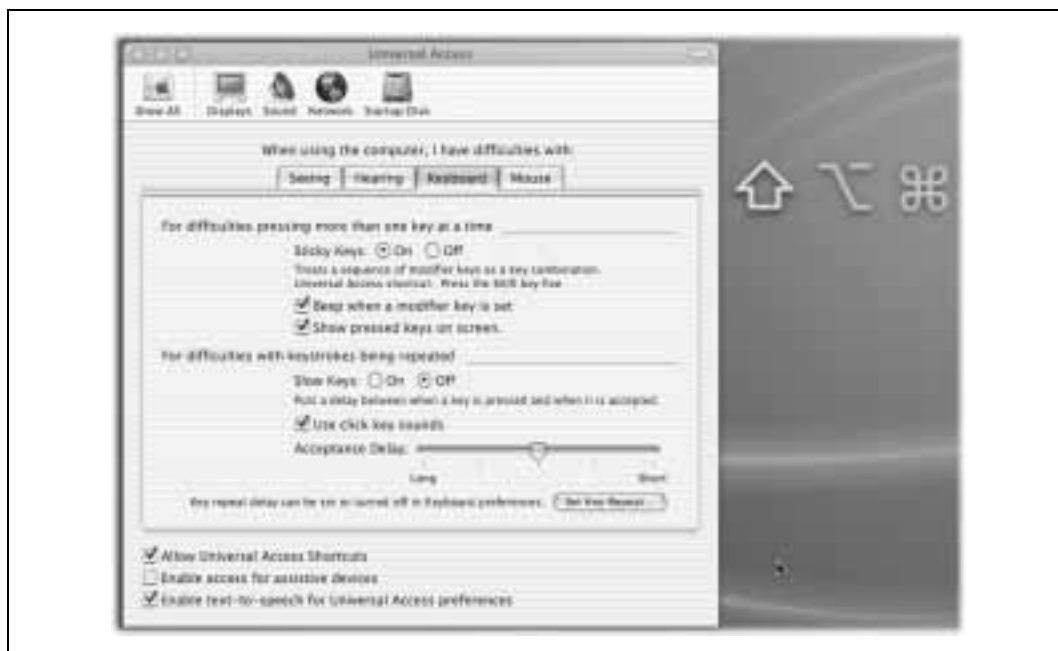
Oczywiście dźwięki wydawane przez komputer nie odgrywają aż tak wielkiej roli (chyba że pracujemy w przemyśle muzycznym lub filmowym) z wyjątkiem dźwięków ostrzeżeń, którymi Mac próbuje zwrócić uwagę użytkownika (zobacz opis we wcześniejszej części tego rozdziału). Z tego powodu należy włączyć opcję *Flash the screen whenever an alert sound occurs (Ekran miga, gdy pojawi się dźwięk ostrzegawczy)*. Kiedy pojawi się ostrzeżenie, cały ekran Macintosha mignie jednokrotnie. Ten efekt można wypróbować, klikając przycisk *Flash Screen (Migający ekran)*.

Zakładka *Keyboard (Pisaniem)*

Na tej zakładce dostępne są dwie ciekawe opcje przeznaczone dla osób mających problem z obsługą klawiatury:

- Funkcja *Sticky Keys* (Lepkie klawisze) pozwala na użycie kombinacji klawiszy poprzez wciskanie kolejnych klawiszy (na przykład *Shift*, *Option*, *Control* i *⌘*), a nie całego skrótu jednocześnie.

Aby włączyć tę funkcję, należy włączyć najpierw główny przełącznik na górze okna dialogowego. Od tej pory można wywoływać skróty klawiaturowe w sposób pokazany na rysunku 8.13.

Rysunek 8.13. Aby użyć skrótu klawiaturowego (na przykład *Shift-Option-⌘-D*), to należy po prostu wciskać kolejne klawisze. Na ekranie pojawią się symbole tych klawiszy, dzięki czemu zawsze będzie wiadomo, jakie klawisze są jeszcze wymagane. Aby cofnąć wybór klawisza, po prostu należy wcisnąć go ponownie

Dwukrotne wciśnięcie określonego klawisza powoduje jego zablokowanie (symbol tego klawisza na ekranie staje się jaśniejszy). Zablokowany klawisz może być użyty w wielu skrótach klawiaturowych, na przykład po zaznaczeniu ikony teczki można zablokować klawisz *⌘* i wcisnąć *O*. Spowoduje to otworzenie folderu. Po zbadaniu jego zawartości wystarczy wcisnąć klawisz *W*, aby zamknąć teczkę. Należy wcisnąć klawisz *⌘* po raz trzeci, aby go odblokować.

Należy zaznaczyć opcję *Allow Universal Access Shortcuts* (Włącz skróty uniwersalnego dostępu) na dole zakładki *Keyboard* (Pisanie), aby uzyskać możliwość włączania i wyłączania funkcji lepkich klawiszy bez pośrednictwa panelu *Universal Access* (Uniwersalny dostęp). Funkcja zostanie włączona po pięciokrotnym wciśnięciu klawisza *Shift*, co zostanie potwierdzone specjalnym sygnałem dźwiękowym. Wyłączenie tej funkcji odbywa się w identyczny sposób.

- Funkcja *Slow Keys* (*Powolne klawisze*) nie zarejestruje klawisza aż do momentu wciśnięcia go na jedną sekundę lub dłużej, dzięki czemu zostaną odrzucone wszystkie przypadkowo wciśnięte klawisze.

Bezpośredni dostęp z Doka do preferencji systemowych

Czy Czytelnik przypomina sobie czasy, kiedy pracując w Mac OS-ie 9 lub Windows miał natychmiastowy dostęp do tablic kontrolnych lub Panelu sterowania (poprzez menu lub *Start: Panel sterowania*)? Na szczęście również w Mac OS-ie X można umieścić rozwijane menu preferencji bezpośrednio w Doku.

Należy utworzyć nową teczkę (na przykład w katalogu domowym) i nadać jej dowolną nazwę (na przykład *Moje preferencje*).

Teraz trzeba otworzyć folder *System: Library: PreferencePanes*, który zawiera dostępne panele preferencji systemowych, i zaznaczyć wszystkie pliki lub tylko te najczęściej używane.

Teraz należy przeciągnąć zaznaczone ikony do nowej teczki, pamiętając jednak o wciśnięciu klawiszy *Option-⌘* (jak pamiętamy, skrót ten powoduje utworzenie pseudonimu). Aby ukryć rozszerzenie *.prefPane*, należy zaznaczyć wszystkie pseudonimy, wcisnąć klawisze *⌘-I* i rozwinąć panel *Name & Extension* (*Nazwa i rozszerzenie*). Można już ukryć wszystkie rozszerzenia.

Ostatnim krokiem będzie przeciągnięcie teczki *Moje preferencje* do prawej części Doka. Aby otworzyć wybrany panel, należy z wciśniętym klawiszem *Control* kliknąć ikonę tego folderu (lub wcisnąć i przytrzymać klawisz myszy). Spowoduje to pojawienie się pełnej listy dostępnych paneli (zobacz rysunek). Choć poszczególne ikony wyglądają jak te czki, to ich kliknięcie spowoduje otwarcie wybranego panelu *System Preferences*.

Jeśli włączona zostanie opcja *Use click key sounds* (Używaj dźwięku kliknięcia), to każde wciśnięcie klawisza będzie potwierdzone delikatnym dźwiękiem. Należy użyć suwaka *Acceptance Delay* (Opóźnienie akceptacji), aby zmienić czas akceptacji klawisza. Po zaakceptowaniu wciśniętego klawisza komputer wygeneruje odmienny dźwięk, a odpowiednia litera pojawi się oczywiście na ekranie.

Zakładka Mouse (Myszka)

Funkcja *Mouse Keys* (Klawisze myszy) została stworzona dla osób, które nie mogą korzystać z myszy lub kiedy wymagana jest ogromna precyzja w czasie pracy w programie graficznym. Klikanie, przeciąganie i przesuwanie wskaźnika odbywa się poprzez klawisze znajdujące się na klawiaturze numerycznej.

Po włączeniu funkcji *Mouse Keys* (Klawisze myszy) klawisz 5 służy jako przycisk myszy. Jego dwukrotne wciśnięcie przekłada się na dwukrotnie kliknięcie. Należy przytrzymać klawisz 0, aby „przytrzymać” przycisk myszy, a klawisz z kropką, aby go odblokować. Czas dla obu ustawień można zmieniać przy użyciu suwaka *Initial Delay* (Opóźnienie początkowe).

Do przesuwania wskaźnika po ekranie służy osiem klawiszy wokół klawisza 5, na przykład wciśnięcie klawisza 9 spowoduje przesunięcie wskaźnika w górę i w prawo. Jeśli przytrzymany zostanie wybrany klawisz, to wskaźnik (po chwili przerwie) zacznie ciągle przesuwać się w danym kierunku z prędkością zależną od ustawień suwaków *Initial Delay* (Opóźnienie początkowe) i *Maximum Speed* (Prędkość maksymalna).

Należy zaznaczyć opcję *Allow Universal Access Shortcuts* (Włącz skróty uniwersalnego dostępu) na dole zakładki, aby włączyć lub wyłączyć funkcję *Mouse Keys* (Klawisze myszy), wciskając pięciokrotnie klawisz *Option*.
